

СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XVI. Нью Йорк. Четвер, 9-го Цвітня 1908. Число 15

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, April 9, 1908. No. 15

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америці приймає в місяцю Цвітні і Маю с. р. нових членів від 16 до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

Дано від гол. Ураду Р. Н. Союзу в Джерзі Ситі, Н. Дж. дня 20 Марта 1908.

Н. Нирчів предс.

А. Шаршонь нас.

С. Ядловский фінанс. сенр.

Т. Лабовоний рекорд. сенр.

!!! КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!!!

Без вступного до Р. Н. Союзу в місяцях Цвітні і Маю.

Повіdomляемо всі відділи (братства) Р. Н. Союзу, що в місяцях Цвітні і Маю мають приймати в члени Союзу без вступного до 35 літ, а від 35 літ до 40 за половину вступного. Дятого звизаемо урядників місцевих відділів, щоби старались на своїх мітингах оголошувати се а крім того е святым обовязком кожного поодинокого члена придбати і повискати як найбільше нових членів так до своїх братств, як і Р. Н. Союзу.

При сій нагоді відзиваємось і до Вас, Високо Поважані і Преподсбні Отці духовні, гр. кат. рускі сьвященники з щирою просьбою: Вам також лежить на серци доля нашого руского переселенця та розвій нашої єдиної щиро рускої інституції, якою єсть Р. Н. Союз. Він отер не одну слезу заплаканям, сиротам і вдовам, а калікам і нездібним до праці дав підмогу до життя. Під прапором нашої організації хоронять ся всі сьвятощі нашої Рускої народности, як також наші гр. кат. церкви і нашого обряда. Дятого звольте проголосити в Ваших церквах нашу заяву і поясніть ціли нашої організації. Р. Н. Союз приймає братства в комплекті, хотай би навіть було у них кілька людей, що перевишають вік 40 літ. По отриманю чертеру стають ся такі повними членами з усіми привілеями, користями і правами, які приписує статут нашої організації усім членам.

К. Нирчів, предс.

С. Ядловский, фін. скр.

А. Шаршонь, нас.

Т. Лабовский, рекорд. скр.

Від Головного Ураду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Марець 1908.

В. 1. Майчак Никита ум. 28.I. 08,	400'00
В. 114. Іван Фецо ум. 16.II. 08,	700'00
В. 48. Почв. Кушвара Йос. ум. 30.I. 08,	1000'00
В. 7. Канчуга Андр. ум. 2.III. 08,	1000'00
В. 161. Талашник Юрій ум. 6.III. 08,	1000'00
В. 28. Масляк Теод. ум. 9.III. 08,	500'00
В. 20. Дубас Мих. м. Марії ум. 3.I. 08,	400'00
В. 87. Сухиня Марія ж. Гната ум. 23.I. 08,	400'00
В. 114. Малаш Юлія ж. Юрія ум. 17.II. 08,	400'00
В. 52. Янішевська М. ж. Григ. ум. 28.II. 08,	400'00
В. 53. Владика Юлія ж. Мих. ум. 3.III. 08,	400'00
В. 56. Драган Марія ж. Йос. ум. 18.III. 08,	400'00
В. 32. Тирпак Мих. на рах. посмертного	100'00
В. 80. Чучий Федор на рах. посмертного	100'00

Разом 7'200'00

Платня гол. урядників за Марець 165'00

Адміністрація Союзу за Марець 56'10

Весь ровхід виносить 7'421'10

Розмет платить 8066 членів на ціле посмертне (кождий по 0'88 дол.) і 748 членів на пів посмертне (кождий по 44 цнт.). Крім того каждый член платить за орган „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Від-них по 1 цент.

Член на ціле посмертне платить 1'02 дол., а на половину посмертне 58 цнт.

К. Нирчів, председатель.

С. Ядловский, секретар.

А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Цвітень.

9	Ч.	Матрони мч., Мануїла
10	П.	Іларіона преп., Стеф.
11	С.	Суб. Ак., Пр. Д. Бог.
12	Н.	5. Поста. Йоана лїств.
13	П.	Іпатія смч., Апол.
14	В.	Марії єгип., Герон.
15	С.	Тита преп

— Дня 21. марта вечером помер в Києві Володимир Антонович, доктор руської історії, професор університету св. Вол. Вел в Києві, член оснудателі Українського Наукового товариства в Києві, член Наукового тов. ім. Шевченка у Львові, почесний член т-а „Просьвіта“ у Львові і проч. і проч. Зі смертю В. Антоновича поніс наш нарід болішу страту. Се був не лиш учений, один з найбільших на Україні, але і один з головних представників відродженої української ідеї. Пером нехай йому стане його рідна земля.

— Заряд железниці Pennsylvania RR. порішив видалити зі служби усіх чужинців, а задержати в службі лише Американців, або натуралізованих горожан. В сій компанії робить около 100.000 людей. З них десятки тисяч стратить роботу наколи не постараються ся о горожанські папери.

— Страйк в майнах. Дня 1-го с. м., як було заповіджене 250 тисяч майнерів вийшли на страйк. Контракти поміж майнерскими юніями а компаніями скінчили ся о півночі — а нових контрактів не заключено. Страйк дотикає головню майнів угля в стейтах Illinois, Missouri, Kansas, Oklahoma, Arkansas, Colorado, Iowa, Ohio і північна Пенсильвнія. Страйк сей не заповідає ся на довго. Досить довга зима і фінансовий застій спричинили, що суть нагромаджені великі запаси угля, а крім того і саме непорозумінє не є великої ваги. Що до високости платні, то та не має улягти ніякій зміні. Єще 2 літа в зад скаля платні всюди була однакою (unit system), зломано єї доперва тоді, коли президент майнерских юній Мічель заключив новий контракт для майнерів в околиці Пітсбурга, Па. По сій поодинокій стейти почали дальше на власну руку „регулювати“ платню майнерам. Старано ся повернути назад до unit system, переговори точили ся цілу зиму, однак вкінці властители майнів відказали ся від всяких переговорів. Провідники юній висказують надію, що страйк до двох тижнів скінчить ся — бо тільки часу потрібно, щоб переглянути старий і заключити новий контракт.

— З днем 11-го цвітня на нью-йоркських карах перестануть

давати трансфери, в наслідок чого не буде уже можна безплатно змінити кар, лиш за кождим разом треба буде платити вікля. Який се тягар для людности, а які зиски для компаній найлутше пізнати з того, що за шість послідних місяців минушого року на одній лише лінії третьої євнї скористало з трансферів около 30 мільонів людей, яким лишило ся в кишени до півтора мільона долларів.

— Дня 27-го марта місто Burlington, Iowa, навістив страшний торнедо (воздушна труба). Вихор пірвав з торів железничих 12 вагонів товарних і кинув їх аж на другий кінець міста. Рівнож перевернув ся костел при чім кількадесят людей дуже тяжко покалічено. Підчас бурі бачили люди на небі тяжку хмару в виді кулі, яка поволи плыла з заходу на всхід.

— В Gautry, Ark. дня 27-го марта якийсь злочинець хотів обкрасти банк. В тій цілі підложив під касу динаміт який однак за скоро вибухнув і обірвав єму голову. Рано найшли люди касу ненарушеною, коло ньої кадовб а голова лежала в другім куті салі.

— Після урядових обчислень сухопутні армії європейських держав в 1906 році представляли ся як слїдус: Англія 993.427 людей, Франція 3.630.363 л., Австрія 2.209.683 л., Росія 3.249.000 л., Німеччина 4.010.000 людей.

— Мадярська справедливість. Шовінізм і брутальність мадярських „бетарів“ виправляє тепер правдиві оргії. Мадярські „патріоти“ хотять за всяку ціну здушити рух немадярських народностей, як Словаків, Румунів, Українців і ин. Здасть ся, що ні Англичани в Індїях, ні Німці в Африці не поступають з тамошніми тубільцями гірше, як уряд „культурної“ держави в середині Європи. Тепер в Ружемберку судили Словаків з Чернова, арештованих по кровавій різні, до якої причинив ся головню мадярський єпископ, Парви. Історія сеї події знана. Словаки в Чернові не хотіли, аби костел, який вони собі за сладки свого народу вибудовали, посвячували мадярськім попам. Прийшло до кровавої розправи з жандармами, підчас якої вбито 15 людей, а 80 зранено. Та не вдоволив ся снм мадярський уряд. Цілу громаду, по більшій часті молодих хлопців та дівчат — погнали перед суд і там видано справді звірський засуд. Головна обжалована Анна Фульшова дістала з роки вязниці і на 6 років стратила горожанські права, 41 осіб засуджено на 46 і пів року вязниці, а тільки 6 осіб увільнено. Таким робом хоче мадярський уряд розширювати „мадярську ідею“.

— Здоровий жолудок. Хірург д-р Мідельдорф в Єленій горі на Шлеску перевів оноді у своїй приватній клініці незвичайну операцію. Оперував хору на умідівчину, котрій в жолудку утворив ся великий боляк. Коли той боляк розрізали, найдено в середині 141 одноцалевих цвяхів, 160 закривлених шпильок, 70 подвійних шпильок, 7 головок від шпильок і 4 кусники скла. Разом важили ті предмети майже одно кїло. Хора видержала операцію

— Історія вихрестки. Купець в Стрілках бобрецкого повіта, Хаїм Лейба Кіттенплан, доніс таниславській поліції, що Остап Стахів, 20-кількалітний парібок з Бортник, в часі коли був у млинї в Стрілках на роботі, увів йому 18-літню доньку Шайндлю Вассерівну, вивіз єї до Станиславова, щоб опісля з нею ожени ся. Дальше доніс, що донька забрала йому зі скрині 400 К і просив, щоб його доньку укарано за крадіж, а Стахова за уведенє малолітньої. Станиславська поліція вислїдила обоїх. Шайндлю знайшла у паламаря при катедральній церкві. Арештований Остап Стахів зізнав, що в грудни мин. року пізнав ся в Стрілках з Шайндлею Вассер і обіцяв оженити ся з нею і вона не лише на то згодила ся, але й сама ждала того. В тій цілі приїхали обоє дня 2. с. м. до Станиславова і згодили ся до тамошнього гр. кат. уряду парохіяльного. Шайндлю уміщено відтак у паламаря, де вона мала приготувити ся до хресту. Вінчанє мало відбутися дня 8 с. м. Стахів перечив тому, мовби знав, що Шайндля забрала гроші родичам і мов би він з них користав. Шандля знов зізнала, що вже від давня носила ся з гадкою перейти на християнську віру, а пізнавши ся зі Стаховом, просила його, щоб де вивіз її в цілі приняття християнства. Коли Кіттенплан обставив при своїм, поліція відставила обоїх арештованих до суду. Ціла тога історія молодой і хорошої жидівочки наробила в цілї місті великої сензації в неділю пополудни величезна товпа людей обступила була ратуш, а в понеділок пополудни зібрала ся знов перед судом на площі Тринїтарській. Закінчило ся так, що суд відслав Стахова до Львова, бо тамошний суд уважає ся некомпетентним в сій справі, а Шайндлю Вассерівну, котрої батько тимчасом відїхав був до Стрілок, випущено з вязниці і вона на другий день вихрестила ся в катедральній церкві та виїхала зі Станиславова. У Львові держали Стахова через кілька днів в слідчим арешті, а коли слідство виказало, що він зовсім невинуватий, випущено його на волю. Вінчанє Стахова з Вассерівною вудбуде ся вже в найблизших днях.

— Історія вихрестки. Купець в Стрілках бобрецкого повіта, Хаїм Лейба Кіттенплан, доніс таниславській поліції, що Остап Стахів, 20-кількалітний парібок з Бортник, в часі коли був у млинї в Стрілках на роботі, увів йому 18-літню доньку Шайндлю Вассерівну, вивіз єї до Станиславова, щоб опісля з нею ожени ся. Дальше доніс, що донька забрала йому зі скрині 400 К і просив, щоб його доньку укарано за крадіж, а Стахова за уведенє малолітньої. Станиславська поліція вислїдила обоїх. Шайндлю знайшла у паламаря при катедральній церкві. Арештований Остап Стахів зізнав, що в грудни мин. року пізнав ся в Стрілках з Шайндлею Вассер і обіцяв оженити ся з нею і вона не лише на то згодила ся, але й сама ждала того. В тій цілі приїхали обоє дня 2. с. м. до Станиславова і згодили ся до тамошнього гр. кат. уряду парохіяльного. Шайндлю уміщено відтак у паламаря, де вона мала приготувити ся до хресту. Вінчанє мало відбутися дня 8 с. м. Стахів перечив тому, мовби знав, що Шайндля забрала гроші родичам і мов би він з них користав. Шандля знов зізнала, що вже від давня носила ся з гадкою перейти на християнську віру, а пізнавши ся зі Стаховом, просила його, щоб де вивіз її в цілі приняття християнства. Коли Кіттенплан обставив при своїм, поліція відставила обоїх арештованих до суду. Ціла тога історія молодой і хорошої жидівочки наробила в цілї місті великої сензації в неділю пополудни величезна товпа людей обступила була ратуш, а в понеділок пополудни зібрала ся знов перед судом на площі Тринїтарській. Закінчило ся так, що суд відслав Стахова до Львова, бо тамошний суд уважає ся некомпетентним в сій справі, а Шайндлю Вассерівну, котрої батько тимчасом відїхав був до Стрілок, випущено з вязниці і вона на другий день вихрестила ся в катедральній церкві та виїхала зі Станиславова. У Львові держали Стахова через кілька днів в слідчим арешті, а коли слідство виказало, що він зовсім невинуватий, випущено його на волю. Вінчанє Стахова з Вассерівною вудбуде ся вже в найблизших днях.

— Здоровий жолудок. Хірург д-р Мідельдорф в Єленій горі на Шлеску перевів оноді у своїй приватній клініці незвичайну операцію. Оперував хору на умідівчину, котрій в жолудку утворив ся великий боляк. Коли той боляк розрізали, найдено в середині 141 одноцалевих цвяхів, 160 закривлених шпильок, 70 подвійних шпильок, 7 головок від шпильок і 4 кусники скла. Разом важили ті предмети майже одно кїло. Хора видержала операцію

і находити ся вже на дорозі до цілковитого подужання.

— Для вдови і сиріт по бл. п. М. Каганци злижили дальше: Оголошено в числі 14-ім . . . 113.23 На всенароднім вічу в Брукліні 28. III. 1908 . . . . . 7.19 На хрестинах у Андрея Жука в Jersey City, N J (поіменний спис на стор. 5.) 7.50 На хрестинах у Івана Страхоцького в Монессен, Па. (поіменний спис на стор. 5-ій) . . . . . 10.00 Брон. Титла, New York, N. Y. 50

Разом \$138.42

На руський еміграційний дім.

Оголошено в числі 14-ім . . . 313.75 Тов. „Подільська Січ“ в Нью Йорку 25.00

Разом \$338.75

Христос Воскресе!

Кольорові посткарти, призначені на Великдень, окрашені вшивками, 5 штук: Писанки в колесі, Писанки в кошику, Стїх зі сьвяченим, Будители України: Шевченко, Шашкевич і Котляревський, Писанка з гербом. Ціна 25 центів. — Замовлення з грїшми посилайте на адресу: RUSKA KNYHARNIA, 404 Broadway, Scranton, Pa.

Для руских парохій!

В друкарні „Свободи“ можна дістати коверти з написом: Воскресний дар на церкв. Коверти суть окрашені гарним образом Воскресенія Христового. Ціна 1000 коверт \$5.00.

Адресувати належить:

R. Publ. & Exchange Co.
184 Hudson Str.
New York N. Y.

Н 57 Заява.

Понеже сотки листів приходять до нашої адміністрації „Свободи“ і до нашої фірми банкової Ruth. Publ. & Exch. Co. — в всяких інформаціях — дятого на слідуюче тільки тому відповімо, хто залучать марку поштову на відповідь.

Від Адміністрації „Свободи“ і банкової фірми. R. Publishing and Exchange Co. 184 Hudson Str., N. Y.

Пройдисьвіт Хвальницький.

(Конець).

5. Пригода на Ледоватім морі.

Другим разом пустив ся я кораблем далеко на північ в Ледоватий океан, де все вічним снігом і льодом покрито. З собою взяв я крім інших річій також і свій далековид, котрим можна дуже далеко і точно все доглянути.

Може так на пів миль задалеко побачив я, як плила по морі ледяна гора, висша від машин нашого корабля, а на чубку гори були два медведі, котрі як здавалось, вели борбу між собою. Зацікавив я мою фузію через плечі та пустив ся до них. Доступ був дуже трудний, бо місцями западав я по пахи в снігах, місцями годі було перейти по ховзмі і як кристаль гладкім леді, і що встану, то падаю за кожним кроком. В кінці я вже і при медведях.

Я вже наперед тішив ся такою добычею, бо ж то медведі були великі як добре улашені воли. Але в тій хвили, коли я мав вистрілити, поховз ся я і упав на знак так нещасливо, що на яку годину стратив приємність.

Коли я опам'ятав ся, один з медведів тягнув мене по снігу, заціплявши лабою за рукав. В тій отчаяній положенню витягнув я непомірено мій ніж і засадив медведеві в п'яту. Тоді лишила мене звірюка і віддалилась, страшно виючи. А я хопив за фузію таї положив єї в бігу.

Так щасливим вистрілом положив я одного трупом, але за тоє обудилось може кілька сот других, що кругом лежали, спокійно сплячи. Так грозива мені тут смерть нехибна, єслиби не добрий мій помисл. Скорше чим вправний стрілець стягне шкіру з зайця, випатрошив я мого медведя та як цілий вліз в его кожу. Ледви устиг я се зробити, як мене близько густо окружила череда медведів. І студено і горячо було тогди мені в медвежій шубі. Але помисл, що спас мене вже нераз, не опустив мене і тепер.

Они приходили один по другім до мене, обнюхували і приглядали мене таки за свого товариша. Бож і між ними були молодші, такі самі забільшкі як я, а і крутив ся між ними сюди-туди, як они. Та хотів я подібний був на медведя, все такж був я чоловіком став промишляти, як-би вихиснувати се довіре і приязнь медведів.

Чув я давніше від одного доктора, що рана, медведєв в крижі задана, єсть смертоносною; тому постановив я тепер того досвідчити. Я витягнув мій ніж і встромив его першою медведєв, що наблизив ся, в карчюло. Був то дуже смілий крок, а ходило тут о его або о моє житє. На моє щастє удар був успішний; медведь простер ся у моїх ніг навіть не муркнувши. Я же поволік ся дальше, гебй на се не зважаючи, та постановив зі всіма так покітати, що мені і удалось. Бо хотів другі медведі видіти, як їх брала то в право, то в ліво землю собою покривають, не домірковались причини... і то було щастєм для мене. Був я подібний Самсону, що сам один побив тисячі.

Покінчивши з посліднім, виліз я з моєї медвежєї шуби та лиш оглянувшись се поле трупів, лежачих в розличних видах. Я удав ся на корабель до своїх та забрав людей до роботи; і так ми постягали шкіри і забрали з шинками на корабель. Було чим і самим нам живитись і єще много вислали ми до Англії даром для розличних знаменитостей та своїх знакомих.

Медвежими шубами обділив я кількох королів і їх жени, що тут володіють помешками народами і краями в тих північно-сибірських землях. Кількох з них предлагало мені за то місце першого міністра в своїм краю, від чого я, яко толовік скромний і нечестивий, деликатно випросив ся.

Лиш між мною а капітаном корабля вивязалась з того неприязнь. Іменю бо він мені всегда закидав, що то не штука обманути медведів, перебравшись в медвежу шубу; він же був би і без шуби пійшов між них і всі буди би узнали в нїм свого брата, бо такий він собі настоящій медведь. Та се єсть річ, о котру можна спорити; але єсли хто сам конечно обстає, що він, на примір, єсть волом, ослом або і медведем, то нехай собі буде, коли хоче...

6. Плавабо до Індії.

Другим разом вибрав ся я на кораблі в далеку дорогу морем аж до Восточної Індії. А взяв я з собою і мою улюблену собаку, котра у мене тисячі була варта.

Одного дня, коли ми єще добрих яких триста миль могли бути далеко від суші, стала моя собака щось дуже вітрити. Я сам з початку приглядав ся уважно собаці, а опісля звернув увагу начальника корабля і офіцерів на тоє і сказав їм, що десь недалеко вже суша, бо моя собака вітрить дичину.

Така моя увага вивзала загальний сміх, бо ніхто в тоє не вірив, лиш я один лишив ся при своїм. І заявив я начальнику, що я вірю більше в нїс і нюх моєї собаки, чим в компаси і добрі очі опитних людей-моряків, і готов хосьби і о тисяч дукатів заложити ся, що за пів години будемо мати дичину.

По довгих торгах, коли всі мене навіть за божевільного вже тримали, ми прибили заклад.

По хвили уловили наші моряки, що плили в меншій човні при кораблі, велеріба, а коли его витягнули на корабель і розпатрошили, найшли в его жолудку шість пар живих куропат! Ті бідні пташенята так довго видко вже тут жили, що одна з них висиділа навіть п'ятеро молодих, з котрих власне одно-що викололось.

Ба, і між другими куропатками було чотири, котрі все неслись і молоді висиживали, таї що ми в час нашої дороги все мали свіжу дичину. Таким способом отже я не ошиб ся на мойї собаці, котра звітрила дичину хоть і далеко від суші, та дістав з того закладу хороші гроші. Та, і моя собака все облизала кісточку з куропатви.

7. Єще один побут на місяці.

Я вже оповідав иншим разом о мойї маленькій подорожі на місяць, куди я ходив по мою сребряну сокирку. Другого разу я дістав ся туди єще приятніше і забавив там довше, та о скільки я собі то затамив, хотів би про се оповісти.

Один з моїх своїхів урєб собі, що де то на світі мусять бути і такі люди, що дванадцять хлопів в печі молотять, і такі, що один хлоп робить крок на сто миль. Щоби же внайти таких людей, пустив ся він в далекий світ таї взяв мене з собою.

Дорога з багатим свояком для мене, котрий і сам немало світа видів, була дуже приятна. Ми переплила не одно море та виділи риби, що як птахи в воздуху літали і над нашими чолами розличні штуки показували.

Коли же так двадцятого дня ми заплили в Чорне море, зірвав ся такий страшний оркан, що пірвав аж перце наш корабель і уніс его високо-високо, може яких тисяч миль по-над воду, де ми яких шість неділі перебували.

Там найшли ми край, мов-би який острів в широких воздушних просторах. Край був заселений, а відси бачили ми далеко-далеко якийсь другий край, на котрім виднілись міста, дерева, ріси, ріки і пр. Була то без сумніву земля, котру ми оставили, і ми упинились як раз на місяці.

Страх, що тут всякого дива!... Люди їздили на триголових яструбах, так як ми на конях.

Король місяця провадив тогди війну з королем сонця і хотів вибрати мене своїм командантом, від котрої то чести я ледви з тяжкою бідою випросив ся. Улюбленим оружєм тих людей єсть редьков, котрою так удало кидают, як-би козаки лянцами. Удар редьки єсть смертоносний. За щит служать їм всякого рода губи (гриби). Все там дуже велике. Мухи то не приміряючи як наші візці!

Видів я тут також люд, так званий пєси-голови; не знати, яка їх мара тут занєсла. Очі у них при кінці носа, повік даєть їм Бог, а коли в сні хотять очі замкнути, закривають їх язиком. Високі они по двадцять стіп. Самі же жителі місяця високі ростом на шість сажнів. Страви они варять так, як ми, при огни, але инакше споживають. І нема там такого заходу при їді. Потреба лиш отворити бік, страву напхати і запєрти, а вистарчить їди на цілий місяць. Таким способом, як бачите, їдять там лиш дванадцять разів до року.

Люди, що постарілись, не умирають, лиш розпускають ся в воздуху і улітають як дим. На руках у них лиш по одному пальцю, а робять ним лїше, чим ми нашими п'ятьма пальцями.

Голову мають під правим раменєм і вибираються в дорогу або до якої роботи, де би їм голова заважала, можуть єї лишити дома. А великі панци, коли не хотять десь разом бути з мужиками, можуть сидіти самі дома, а післати там лиш свої голови, і они вернувшись про все їх повідомляють.

Кістки з винограду на місяці суть цілком до граду подібні і я переконаний, що коли на місяці буря багато винограду натовче, то ті кістки спадають до нас яко град. Я навіть пив на землі нераз вино, що так смаковало, не мов-би в ним багато розпушеного граду було.

Правда, був би я позабув... Живіть служить тим людям за наш тлумок. Там они можуть все паковати, бож кишок, утроби, серця і т. и. там нема.

Очі можуть винимати і вкладати і однаково ними видіти, чи они в голові чи в руках. Стратить ся або полєє ся око, то можна друге докупити і допасувати. Тому єсть там всюди багато людей, що очима купчать. Тії купці робять добрі интереса, бо мода там дуже змінє ся... Раз єсть великий попит за голубими, другий раз за чорними, то знов за зеленими і червоними очима.

Вправді ті всі річи видають ся дивними, але я лишая кождо-му свободу, хто сумнівав би ся о правдивости того, удатись самому лично на місяць і переконати ся, що я так само вірно правду оповів, як хто другий з світових бувальців.

ЗАМІТКА. Повість Пройдисьвіта Хвальницького, первістно під іменем Минхгаузена в англійській язичі написана, так подобалась всюди, що переведено єї майже на всі образовані язичи світа. Она то дотепно і остроумно осмілює тих самохвальців, що то в своїх оповіданнях любять всяке преувеличати, просто „побрежовати“. Чей єї зміст поправить де-якого Хвальницького, який і у нас дуже часто лучає ся.

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П. н.

(Дальше).

Тепер приходжу до царєславних. — Яка-ж є — питаюсь знова — Христова церков на землі після вас, панове царєславні — видима чи невидима? Коли-б ви говорили, що церков на землі є невидима, так мусіло-б тоді вийти лїше таке заключєне, що церков Христа на землі не має нічо до діла з видимими людьми, лїше з якимись невидимими духами, хіба б в ангєлами, таї що в церкві нема видимих средств спасєня, нема видимих свє. Тайн, нема видимої безкровної жертви Тїла і Крови Христа - Спасителя, нема видимих релігійних практик, аї, розумієть ся, нема видимого потрійного апостольського уряду, себ то учительського, свєщенни-чого і пастирського — словом, тоді всьо невидимє і церкви Христовї на землі не можна-б дефініювати (означати), що се збір людей, чєстєующих Бога релігєю Христом установленю (дефініцію беру в ширшій значіню!) лїше, що се товариство, зложєне з духів... Ну, таї цілий Христовий план відкуплєня людського роду пійшов тоді

зовсім на вівець. Говорити, що Христова церков на землі є невидима, значить тільки, що стоати на становищи скрайнього протєстантизма, ¹⁾ котрий, признаючи церкві Христовї иньші прикмети, як свєятість і т. д., відмовляє їй видимість, щоб між иньшим підтати тим способом в самім корєні всяку домогу якогобудь видимого в нїй верховництва, а котрий, природно, попадає в сю немилу колізію, бо, як дуже влучно замічає один протєстантський богослов, ²⁾ коли невидима церков, так за невидимостію церкви мусить йти конечно і невидимість релігії, а за невидимостю релігії йде консеквєнтно й цєзнєне самої релігії... Так, невидима церков значить тільки що ніяка церков. Невидиму церков на землі готовий був признати навіть такий Рєнан, що то хотів обрабувати Христа з божєства, а

¹⁾ У протєстантів зовнішнім знаком єдності є Біблія, яку одначе кождий чоловік може розуміти і пояснити так, як хоче; черєз те може в них бути тільки думок на найосновніші навіть правди християнства, скільки людських голєв; кождий чоловік собі Біблія. Прим. авт.

²⁾ Lagarde, Deutsche Schriften, Goettingen 1878, стр. 118.

учинити його лїше великим, гєніальним чоловіком; сей апостат говорить, що під „царєством божим“ на землі треба розуміти лїше „релігію чисту, без форми, без свєятвї, без свєщенника“, ³⁾ зн. під царєством божим на землі розуміє він церков невидиму. І коли-б ви, царєславні панове, учили, що Христос основав на землі лїше церков невидиму, тоді треба-б мало що більше говорити про вас над те, що я сказав.

Но ви так не говорите, лаш учитє, що Христова церков на землі є збором людей, які мають правильне свєщенєство, ті самі таїни, ту саму науку і т. д., значить, щої після вашої науки церков на землі є видима, так, як є в нїй люди, єства прєцінь видимі таї видимі є свє. Тайни, видимє свєщенєство, видимє богослужєне. І супроти сєго, щої ваша церков на землі є видима, таке говорєне, що лїше Христос Спаситель є головою вашої церкви, є неясне, недокладне, бо мусите конечно до сєго слова „голову“ додати один із двох прикметів, себ-то головою „видимою“ або „невидимою“. Говорити, що Христос є видимою головою вашої церкви, ніяк прєцінь не можна, так, як Христос є чистим духом таї вікто його тепєр не видить; видимий був 19 сот лїт тому назад і видимий будє знова при кінці свєта, коли прійдє „со славою судити живих і мертвих“, а тепєр сидить Христос „одєсною Отца“ в небі. Коли говорять ся про главєнєство Христа в Церкві, то не можна сєго розуміти инакше, лїш так, як се учить католицька церков, іменнє, що Христос є головою невидимою. Ну, але ваша церков на землі, повтараю щє раз, є видима. І коли ви, царєславні панове, стоїте разом з нами на тїй самїй почві іменнє, що Христова церков на землі є видима, тоді мусите по правилам зєднєного розуму признати і се, що ї ми признаємо, себ-то, що видима на землі церков мусить мати також якєсь видимє на землі начальєство, якусь видиму голову, яка булал сям посєредником, щоб черєз него невидима тепєр голова, Христос, „пас, радив і управляв“ своєю церковю на землі і котра становила-б заравом цєнтр (осєредок) єдності у вірі, моралі і т. д. Як же ви скажете за нами „А“ себ то, що Христова на землі церков є видима, а не скажете „Б“, значить, що сїй видимїй церкві не треба також і видимої голови, в такім разі, зовсім природно, ваша церков, царєславні панове, є без голови таї не маєє найменшої радії обурюватись на се, як хто назве вашу церков „кадовбом“.

³⁾ Ernest Renan, Life of Jesus, translated by Joseph H. Allen D. D. стр. 290 і на иньших місцях.

туловищєм, так, як тіло без голови є лїше кадовбом, а вічим иньшим. І як раз щоб не бути таким кадовбом без голови, ми і звєгалі видєма католицька церков признає своєю видимю головою законного наслїдника свє. Петра у рядї видимого главєнєства в Христовїй церкві на землі, значить, римського Папу видимю головою католицької церкви, ми не уймаємо черєз те Христову вічєгїсєвєку із його божєського достїнєства, так, як сам Христос є „угольним каменєм, на котрім вся будівля (церква) до купї споєна“ (Єфєс. II, 21); він є божєским Будівничим церкви: він сам є немєв Прєзидентом церковної, так сказати б, рєспубліки, а римський Папа є першим на землі його урядником, котрому Христос Прєзидент дав черєз свє. Петра поручєне (commission) церквою на землі управлєнє. Але на що мені випускатись тут в розумові чи які там висновки. Хоч і як умієте ви, царєславні панове, блахманити очі нашому темному братови в Америкї, що мовляв, „єдинєственным главою“ вашої церкви є сам лїше Христос Спаситель, та протє є і у вашїй церкві видимє начальєство, що церквою управляє, є видима голова, коло якї крутить ся все жєтє вашої церкви. А сам видимий звєрхництвом у вашїй церкві є ніхто иньший, лїше „святїйший Правитєльствующий Всєросїйський Синод“, а de facto (в дійсности) кождий правитєльствующий всєросїйський батюшка пар. І щєб шановний читатєль не мислив, що я, ставляючи самого царя у видимє главєнєство в російській церкві, нєрєберщюю або равняюнась в правдою, равняю одвітним дати корєнєний бодай начєрк, як управляєть ся церков в Росії і мислю, що заключєне вийдє ясєне самою особю. Зачну з історії. Грецька схизма*, розпочата вже на добєре (із політичних радше, а не релігійних причин) самовзванним патріархом царгородским, Фотієм, в другий половині 9-го столїтя, а довершена відтак і остаточно запєчатана також царгородским патріархом Махаймом Керуларієм в половині 11-го столїтя пїрвала за собою і східну Европу, значить, Русь, так, як східна Европа стояла тоді в близьких зносинах в Царгородом, столицєю грецької держави таї руска церков (Росії тоді ще не було!) була в зависимости від царгородских патріархів. По сїм розводї грецької церкви із западньою оставала руска церков в залежності від царгородского патріархату черєз кількє столїть. З часом, коли Турки підсувались щєраз ближше під Царгород, змагаєсь московські царі освободити

* Дасть Бог, колись про грецьку схизму поговорю зовсім докладно. Прим. автор.

церков у своїй державі від підвладності царгородському патріархатові. І так вже в 1448 ім році (5 літ ще перед зачаттям Царго-рода Туркама!) російські єпископи унаваляли митрополита московського — митрополита всієї Росії, а в 1588-ім році царгородський патріарх, Єремія, підніс в кінці московську митрополиту столицю до гідності патріархату Росії, ставляючи його на рівні з іншими патріархами сходу. Царгородські же патріархи задержали собі лише номінальне право — по-тверджати московських патріархів, по 1660 ім році зреклись вони і сего права. Тому, головне, що московський патріархат мав великий вплив і силу в державі, цар Петро І-ий (Великий) зніс його, скасував і в 1721-ім році основав на його місце окрему комісію, так названий правительствующий „святійший Синод“ в Петербурзі, котрий править і до днесь. Сему Синодові передав ніби цар управу російської церкви, но учинив його цілковито зависимим від своєї волі, своїх приказів. Коли невдоволене таким оборотом річі російське священство домагалось у Петра Великого повернення назад патріаршої столиці, цар, вказуючи рукою на себе, сказав в гніві: „Се ваш патріарх!“ *)

мову, нім нарід і все, що нове і красне! Знаймо, що просвіта є оданок ору-жієм до визволення нас з арма темних і ворожих нам духів, котрі наче черви точать молоді корінці нашого народу.

Ідм за покликком нашого безсмертного генія Тараса, котрий з за могили кличе до нас:

Учітеся брати мої
Думайте, читайте,
І чужого навчайтесь
Й свого не пуряйтесь!

Сходина відбувають ся поки що, в гали церковній при 20 тій улиці в Нью-Йорку, кожної неділі по вечірні.

За виділ:

А. Петрів, гол.
Яр. Гундич, справн.

Безголовле в москов-фільській таборі.

В своїм часі, коли я подав свою заяву в „Свободі“, що виступаю з „Общества“, тогди та бражна на чолі з „гаспадіном“ Жинчаком Смитом председателем і бувшим тогди ніби відповідальним редактором „Правди“, по повелінню хуліганським напали на мою особу і очернили мене по своєму закону. За що? За те, що я їм сипнув правду в очи; а правда в очи коле. Так само виперлись они тогди, що они, Боже хорони, аби проти Владки виступали, або аби ему не повинувались. Татунцю, не вважаючи на свої немичні сили, якось підняли ся та взяли в свої немичні руки перо — та написали статю, що це Бабій не доріс, аби давав другим наставлення а тим паче для старенького миротворця, який все лишень бажає згоди і добра для абшєрусского народа. Я, — пишуть татунцю Обухевич — есьм духовним управителем лишень для гр. кат., а не для православних. Не знаю, бо виразно не написали, для яких гр. кат., чи Русинів, чи може яких Греків, они суть там запитником і страдальцем? Тим гадав о. Обухевич очиститись перед Владкою.

В ч. 10 Джерзисітского „посувача“ появилася цікава заява вихованків о. Обухевича з околиці Нью-Йорку, що они собі избрали також духовного управителя о. Прот. Хотовіцкого. Тут показується, що настоящі самі себе не повнаша, і самі себе зрадниками і ренегатами представили перед цілим світом. До того часу крутили — як могли — бідному рускому галицькому і угорському хлопцеві морочили голову задля своїх інтересів.

А коли побачили, що ніяк їм нарід не повірять, та що їх підла, безхарактерна робота упаде туй туй і вийде на посрамлення, они мов льви рикають затрубів. От най знає світ о нас хто ми, і чії ми вихованки!

Тепер виїздило шило з мішки. Тут показалося, по чийій стороні правда. Гаспа-

діна Жинчака Смига, котрий так мене страпив судами, що будьто я так образив это Гобчество і о. Обухевича, котрий випер ся і до лицемірки де що б. б. б. в „Правді“. Чи такого Бабія, котрий ще не доріс, аби другим наставлення давав?

Ви Юди іскаріотекі, чому то Ви скорше не признались, що Ви за одні і до якої цілі Ви тягнете того руского хлопа? Видите, як крутились, однек штука не удалась Вам, бо самі себе виказались, що Ви за чесні людкове.

Сему не конче дивуватись. Прецінь о тих істєнно руских крестянах знаєсь, що они роблять в Галачині, там они своїм мороченєм туманять бідного хлопа, що ніби то они суть его найблизшим другом.

Так і тут ті кринники зачали свою підлу роботу, бракує ще меж ними тут депутата Маркова, Глебо-віцкого та проф. Гецева, за котрим так гаспадіна Борух розпинаєсь в „Правді“. Та аж тогди моглиб заложити російсько-московське царство бо інакше приходить їм капут. Які Ви справедливі і чесні людкове, на се нї послужать хоть би отсі два факта:

Гладик, коли ще був редактором „Правди“, як писав та нападав на віру прарославних чи там схизматиків? Нині той самий Гладик за шизматиком вірою агітує. Тай за російські рублі редагує якогось посувача, найпідлішшу і батьарську шмату. Я чудуюсь, яким чудом его приймали „батьарки“ назад до своєї кошари, чоловіка, котрий єсть без жадної віри, чистого атеїста.

Другий, т. е. Іван Гр. Борух, перед роком як фактував ся з о. прот. Товтом о догматі проісходження св. Духа, як заваляв боронив гр. кат. віру і унію. Нині що? Чую з достовірного жерела, що той самий Борух підготовляєсь в Пасайку на царославного батьарку. От Ваші наслідки отче Обухевич, котрі виховались під Вашим омофором. А не мало їх таких тут єсть.

От і тут показуєсь, куди Ви той руский нарід тягнете. Шкода Вам писати і боронитись та називати других чесних людей недоуками або недорослями, котрі Вам правду все в очи сказали і все скажуть. Бо тепер все показалося, хто і що Ви разом з Вашою чесною ко.

Михайло Бабій.

ДОПИСИ.

Олифант, Па.

В ч. 13 „Свободи“ з дня 27 марта 1908 поміщена була рецензия представлення „Арендар в клопоті“, котре відбуло ся дня 1 і 8 марта 1908 в Олифант, Па. При кінці сєї рецензии пише чес. доп. ось так: „Що до публіки, то наші

люди єще не доросли, щ би належито заховати ся під час представлення. Шум, гук і галас ві свистама дуже перешкаджав, та годі було виразно почути слова на сцені заднім рядом“ і т. и.

Тут мушу подати, що публіка заховала ся під час представлення дуже спокійно, тож по мойй гадці не заслужила собі на се, щоби чес. доп. робив єї які-такі закиди. Правда, що на галерії було кілька „американо-бійсаків“, котрі від часу до часу штуркали ся між собою, як також, що матери прийшли були з малими дітьми, котрі своїм плачем колотили спокій. Тож по мойй думці діти не треба зачислати до публіки, як се зробив чес. доп. буватель. Прецінь кождий се добре знає, що дитина і в церкві заховує ся неспокійно, а не то на представленю. Тож здає ся мені, що за се не треба винувати публіку, а лиш можна перестеречи родичів, щоби на будуче не брали з собою малих дітей на представлене, а то з двох причин: Перше, що самі родичі не мають від них спокою, а також і другим гостям перешкаджають.

Дальше мушу додати, що між декламаторками пропущено імя одної дівчинки, а іменне: Євгенії Свала, котра віддала свою декламацию досить добре.

Мушу також піднести і се, що до звеличання нашого представлення причинила ся немало також наша „Руска банда“, котра прийшла на представлене в „комплеті“ (зі своїм учителем Англіком) цілком безінтересовно і сповнила свою задачу дуже знаменито, за щої належить ся їй честь, єще раз і честь.

Михайло Біланський.

St. Louis.

Читаючи 10 ч. „Правди“ надивав ся так много гавканини та напастий, що мимо волі я мушу знов дещо написати. Та плюгава погань запроданців так вже зледачила, що все нині, що руске, хотай би оно було найлутше, їм неподбаєсь. Нападає на всіх, хто стає в обороні правди. Єпископ поляк, Петрицкий, Будзиновский, Колеса, Трильовский, Войнаровский, др. Кость Левицкий, Фолись і др. се злодії і батьари. Але Дудкевичі та Заяці се щиро рускє добродії. Сторожи огнєві, „Січи“ або „Соколи“ се опришки, розбійники. Церкви та народ се у них все на думці. Сіяти роздор між народом се „Правди“ та „Постуна“ діло. Видко, добре цар платить за таку роботу.

Редактори! чи ви думаете що сим ви зробите іма? А дивіть, що зам сказав Степан Банука? Там се чоловік з Росії. Чи віра у вас то полова, котру можна мігати як вам подобаєсь? Єсли ви запродали свою, чому наганяєте других? Вам

встидно, як бачу, ваших діл і тому где м. жеге, то ржете. Навіть аж тут в Ст. Луїс знайшовсь один, але здаєсь, то всьо. Був один перше, та сей тепер вашим попом, а тепер киньдуде други. Видко з яких людей и рекрутуєсь. Чи ни думаете, що Ст. Луїскі Русини такі як ви? Хотай між ними є партії, але у них одна віра. В Ст. Луїс чи то руский чи укр. ієнец кождий радо спішить до церкви і за жадні ваші обіцанки незапродасть своєї віри.

Між Ст. Луїскими Русинами кацапских запроданців певно не найдете і за се „честь їм“.

Йосиф Аерс.

Northampton, Pa.

На руский народний фонд избрав Іван Кухар на хрестинах в Максима Лубянецкого в Коршилівки пов. Скалат суму 7 дол. і 25 ц. Зіюжали: по 1 дол.: Павло Яронец; по 60 цт.: Іван Кухар, Ясько Радковский, Петро Щербя, Іван Яронец, Андрух Полетюк; по 25 ц.: Тарас Кокоцкий, П. Лозинский, Михайл Бураковский, Іван Лубянецкий, Барто Павлюк, Теодор Кокоцкий, Максим Лубянецкий отець, Гриць Слободзян, Сидор Пюрко, Олекса Лубянецкий, Михайлина Сирота, Євдоха Радковська, Антошко Ваврик, Петро Вілобран, Томко Кравчук.

Гроші зістали відіслані поштою до Львова.

Іван Бухар.

Вонсокет, Р. Ай.

Мануло гому три роки, як гр. кат. Русини в Мен-віль і Вонсокет Р. Ай. получились разом і заснували одну гр. кат. парохію. Та парохія розвивала ся досить красно, так, що за пару неділь винаймали проте-стантский костел і що пару неділь запрошували гр. кат. священника на богослужєне.

Так діялось через два роки. За той час та парохія розбогатілась і думала о власнім домі Божім, і певно до нині булаб мала свою власну Церков та й священника, єслиб не кирина Товстянських пачкарів.

Коли згадана громада мала уже до 1000 долларів маєтку, они заострили на них зуби і почали на парохіальних мітингах вибиратись вєспільно урядниками, а тутешні парохіяни не предвиджуючи на себе на-ставленої лапки, потакували. З часом прийшло до того, що всі урядники, крім секретаря, були з Товстянського насіння. Наколи они побачили і ключ і касу в своїх руках, показали тоді парохії свою штуку. Спровадили собі московського батьарку з бородою і хотіли, щоби той повістав тут на стаго. Але їм не удала ся та штука, бо лише один раз був сей батьарка з Салем, Масс., щось там гаркотів до них, бо решта вірних гр. кат. християн

появлялися із Церкви зі словами: у нас такий самий купувин коче тай кричав мінйай, мінйай!

Прийшла друга неділя. Від шестої години рано посходились парохіяни під церкву і пидьнували, щоби не пустити батьарку. Аж тут около 9-ї години їде парняга з долини на чолі Мацькового покоління, і має ся розуміти, всі урядники з Товстого. Але чесні гр. кат. парохіяни не пустили, хоть они дуже просили а потому грозили і так їм нічого не помогло і відобрали ключ церковний від председателя. Ключ забрано на поліцію. Коли Товстяни побачили, що їм ся та штука не удасть, більша половина почала кричати, що будімо то они не хотіли батьарку. Однак половина остала при своїм і зажадали поділу парохії. Так по великих трудах поділялись маєтком парохіальним. А Товстянські мадьки, котрі були урядниками, лишили ся при гр. кат. церкві.

Що далі діє ся? Оголо-сили річний мітинг парохіальний і на той мітинг явило ся досить людей. А урядники Товстянські укажуть таке велике привязане до гр. кат. Церкви, як тільки можливо.

Так на тім мітингу полагали справи церковні по своєму і приступили до вибору нового уряду. Так встав висідатель і дає голос на председателя, і в сей спосіб знов зачинають ся самі себе вибирати урядниками. Парохіян начеб огнем пошипав. Майже всі встають і кричать, що не-можливо, щоби всі урядники були з Товстого. Касієр Товстянський встает, тай каже, що він дальше може бути касієром, але єслиб, на випадок, гроші згоріли, то він не відповідає. Висідатель цілком не вважаючи, що всі парохіяни не годять ся на того рафінованого лиса, встав, тай каже: та правда, як би гроші згоріли, то ви не відповідаєте. Але парохіяне не вважаючи на висідателя, почали вибирати касієра поміж собою, та що поставлять кандидата, так зараз Мацька обєсплять своїми безпідставними закидами: тому не пасує, другий за молодий, инший самотний і т. п.

А та нікчемна падлюка вічно повторяє: „Я можу бути дальше касієром“. І так ті переговори булиб тревали Бог зна доки, аж надіймо се чесним парохіянам і они опустили галю.

А мадьки зраділи з того, що далі будуть урядниками, почали кричати: Українці, Українці, гадаючи, що тим парохіян понижуть, але кождий їм відказав, що коли скажеш мені Українець, менісь здає, що я на пару стіп підріс до гори. От бачте які в тих Мацьків побілені гроби фарисєї. Тепер они гадають полу-читись знов з відірваною московською парохією і отворити одну нераздельну Рассєю. Однак се, що наше, ми не подаруємо.

Петер Сусла.

Справозданє

в Загальних Зборів читальні при церкві св. Юрія в Нью-Йорку з дня 22 марта 1908 р.

Збори відкрив о. Підгорецкий. По перчитанню попередних протоколів вибрано новий виділ, котрий складає ся із слідуючих осіб:

Голова: А. Петрів.

Заст. голови: п-на Евг. Ошпико.

Справник: Яр. Гундич.

Заст. спр.: п-на Анна Станько.

Касієр: Мих. Нижникевич. Заст. кас.: Теоф. Гнат. Бібліотекар: Ст. Шевців. Заст. бібл.: Ів. Мельник. Контрольор І.: Мих. Заньчук.

Контр. II.: Дм. Стефанік. Контр. III.: п-на Марія Демчишин.

Контр. IV.: п-на Кс. Новак.

Дальше ухвалено:

1. Назвати читальню ім. Т. Шевченка; 2. членська вкладка має складати ся що три місяці в сумі 25 цт. і 3. устроїти в короткім часі вечерниці в честь Т. Шевченка.

Руска молодежи!

Гуртуйте ся до нашої читальні, бо лише через просвіту пізнамо самі себе, пізнамо світло правди, як також пізнамо ворогів нашого народу. Учім ся за молоду любити нашу рідну

„SWOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
14 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879

„Свобода“

видається для руского народу в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
видається що тиждень в Четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців... \$2.00
по стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплатувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посилати в ре-
дистрованим листі, або через
експресовий, або поштою (мо-
ney order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру дста-
єте від почтара або агента на
експресовім офісі, пішлить нам,
і без того ми не годні гроший
дстати.

Адрес:
„SWOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоб його адрес змі-
няти мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес

Шевченкові дні.

І отсе опять дня 9-го і
10-го марта (старого стилю
25-го і 26-го лютого) мину-
ли сі пам'ятні і дорогі сер-
цю кожного Русина-Украї-
нця дні, дні народження і
дні смерті того, хто своїм
самим іменем ворухить
патріотичне чуття наше —
дні Тараса Шевченка. І го-
ді тут говорити про значі-
не Шевченка — бо про не-
го кожда дитина розкаже —
ми будемо тут говорити про
його імя.

В сьому імені є щось
могуче, таке, що має силу
єднати різних людей, се
імя будить до життя навіть
людей збідужених, хо-
лодних...

І кождий, хотяби і во-
рог, схилиє чоло перед ним,
що був неустрашимим бор-
цем за національне визво-
лене українського народу,
а ще більше, що він був
співцем боротьби о визво-
лене всіх трудящих-по-
кривджених з кайданів не-
волі і кріпацтва.

Він се був, що кликав
братати ся „пана і хлопа“,
синав одной „неньки-Украї-
ни“, бо хотів, щоб визво-
лили ся „роботячі руки“ і
„роботячі уми“.

Бо він сам, мужик і крі-
пак, він знав що се зна-
чить неволя.

Оспівець національного і
соціального гора і страж-
дання усіх поневолених,
усіх робучих людей весь
час він невинно закликав

іх до сьмілої оборони своїх
людських прав.

І в сій боротьбі він по-
ложив жатє.

Панський російський
уряд його замучив.

Ось через що увесь убо-
гий, фабричний люд з пов-
ним правом може назвати
сего найбільшого на сьвітї
хлопського поета тільки
своїм рідним поетом.

І нехай же в пам'ять сих
днів велика родина Україн-
ців збирає ся ближше,
щільніше. Днес, більш
як коли потрібна є сильна
злука усіх наших сил. Те-
пер, коли зі всіх сторін
свьіта сунуть чорні хмари
на нашу землю, треба яко
зможа піддержувати „огню
іскру великого“, тую дум-
ку про відроджене нашого
народу і нашої вітчизни.
Піддержати ж треба не лиць,
„теплим щирим словом“,
але ділом і ще раз ділом!..
У нас патріотів до кри-
чання „Гурра!“ є сотки —
колиж прийде до діла, всі
вони по запічках. Слово —
пісок, діло — се цегла,
якою будується доля на-
родів.

І також: — „не словами,
а ділами встане Україна!“

І тепер, коли по усій,
рідній, — ненашій землі,
збирають ся люди, щоб по-
шанувати пам'ять сего най-
більшого поета рабів, і ми
на замлі американській по-
винні внести і свою лепту.

В 1911 році має стати у
Києві, матери городів русь-
ких пам'ятник для нашого
найбільшого поета.

Комітет, у Полтаві (Рос-
сія) призивав на сю ціль
вже около 10 000 рублів.

І ми не повинні відкину-
ти ся від сєї справи.

Нехай справа збудованя
пам'ятника Шевченкові зва-
же увесь наш люд з піс-
нями нашого великого по-
ета-борця.

Кличмо усюди „живих і
мертвих“ складати свої
жертви на пам'ятник Тара-
сови.

„Всякое даданіе благо!“
Бо не в грошах тут діло,
не в тім, кілько хто дасть.
Діло тут в тім, кілько лю-
дей дасть, бо се буде оз-
накою, що таке є число
збуджених національно і
соціально робучих людей
нашого народу.

Тільки таким робом ми
гідно вшануємо пам'ять на-
шого найбільшого поета.

Тільки в сій спосіб, се є
з дрібних лепт цілого наро-
ду, чи він в Астрійській,
чи Московській Україні, чи
на землі американській,
збудований пам'ятник стане
справжнім, невимірчим па-
м'ятником — бо пам'ятни-
ком в серцях і душах сьві-
домих мільонів робучого
народу України...

**В справі збудованя па-
м'ятника Шевченкові
в Києві.**

За три роки (1911) ми-
не 50 літ від смерті, а за 6
літ (1914) ми-не 100 літ як
народив ся Тарас Шевчен-
ко. Перед нашим народом
стоить важна справа збудо-
ваня в Києві, у сім серці

України пам'ятника вели-
кому поетови, на який він
сеої заслужив своїм на-
тхненим і огненним сло-
вом, який відповідав ба-
його величній постаті, йо-
го величними заслугам, його
величезному зачіну в істо-
рії нашого народу. В сій
справі дістало Земство П-
тавської губернії від уряду
російського дозвіл на зби-
ранє складок по всій Росії
і звернуло ся також і до
Русинів американських з
завязом в особнім листі,
який подаємо в цілости як
слідє:

„Губернская Земская Упра-
ва. Полтава 26 Февраля
1908, № 7885. До Редакції
часописи „Свобода“. Заси-
лаючи жорстку авістку
про заходи на Україні збу-
дувати пам'ятник невимір-
чому імені Тараса Григо-
ровича Шевченка, Полтав-
ська Губерська Земська
Управа сподіваєть ся, що
пановна Редакція не од-
мовить надрукувати на
сторінках часописи сю
авістку. Має замір Управа
і надалі засилати до Редак-
ції звістки про те, як
складатиметь ся справа
будуваня пам'ятника і ша-
нуваня найславнішого по-
ета народу Українського.
Про збудуваня па-
м'ятника Т. Г. Шев-
ченкови в Києві.

Приставши до справи
збудуваня пам'ятника ві-
копному батькови Тара-
сови в славному місті Ки-
єві, Полтавська Губерська
Земська Управа звертаєть
ся й до іх, щоб і вони
своїми жертвами взяли
участ в збудуванні пам'я-
тника найславнішому спів-
цеві України.

В. 1911 році сповнять ся
півстатітні роковини кон-
чини великого поборника
за долю Українського на-
роду. Треба, щоб до того
часу поставлений був йому
пам'ятник в осередкові У-
країнської землі.

Жертви приймає Губерн-
ська Земська Управа в
Полтаві.

З М. Голов. Полтавської
Губернської Земської Упра-
ви. (Підпис нечиткий.)

Секретар. (Підпис нечиткий.)
Жертви на сю ціль про-
сять ся слати на адресу
Редакції „Свобода“ — ага
буде поміщувати імена
усіх Вп. жертводателів та
відсилати-ме призначені
гроші на місце призначе-
ня.

**Чи хочете мати Руский
Іміграційний Дім?**

Після крику, який йде
про сю справу по руских
газетах, мітингах і т. п.
вже близько 15 літ здава-
лось би, що так, але на ді-
лі виходить інакше.

Крику багато, та діла
мало, а властиво ніякого.
Чомуж се так?
Вже близько місяць як
тимчасовий комітет видав
відозву і сказав Вам, що
приблизні розходи будуть
вносити около 8000 дола-
рів на рік і що если Ви
хоч троха заінтересувались
сею справою, то моглиб

зібрати около 5000 більше
як треба на удержанє Рус-
кого Іміграційного Дому.

А Ви що на се?
Нічого.

Відозвавалось всео щось
кілька сьвящеників, брацтв,
робітників і пообіцяли жер-
твувати загалом навіть не
цілих 400 доларів!

А решту де?

Чи вже нема більше Ру-
синів в Америці?

Чи може ваші брацтва
хочуть тільки тоді знати
імігранта, коли він вже має
роботу і гроші та може за-
платити до брацтва?

Чи може сьвященики хо-
чуть знати тільки тоді імі-
гранта коли той принесе
колекту, дасть на службу,
або принесе до хресту ди-
тину?

А бизнесмени, чи може
тільки тоді хочуть знати
імігранта коли він поло-
жить вікля на їх бару, по-
силає через них гроші або
купує ковбасу чи шифкар-
ту?

Слідємось що ні, а од-
нак оно так виглядає.

Дехто скаже, що тепер
тяжкі часи і оно справді
так є. Але колаж імігрант
потребує як раз найбільше
помочи як не в тяжкі часи?

Та хоч часи і як тяжкі,
то і так нема такого брат-
ства, котре не моглоб по-
бідати бодай 25.00, ні сьвя-
щеника або бизнесмена
котрий би не міг пообіця-
ти бодай кілька доларів,
ні робітника який робить
котрий би не міг пообіця-
ти 1.00, тим більше що на
заплату сєї суми ма-
єте цілий оден рік!
Чогож мовчите?
Видно таки, що Руского
Дому Іміграційного не хо-
чете, а весь крик про Імі-
граційний Руский Дім є у
многих з Вас лише пустим
балаканєм.

Сли так, то нехай бодай
ті обізвуть ся, що про Рус-
кий Іміграційний Дім се-
рієзно думають.

При сій нагоді зазначу,
що обава деяких, що я „за-
мішав ся“ у сю справу,
щоби собі „джаб“ виробити
зовсім безпідставна. На-
жаден джаб при Р. Імігра-
ційнім Домі не поую і
жадного не прийму та ду-
маю, що на всьмі уряди
при Іміграційнім Домі най-
дєсь досить спосібних лю-
дей між Русинами в Аме-
риці.

Уряд тимчасовий також
не вічний. Уряд сталий та-
кий як ви захочете, вибе-
рете собі самі, скоро при-
обіцяєте бодай 6000 дола-
рів, бо без такої приобіцан-
ки шкода робити кошта
виробити діло.

Заявіть же не криком а
ділом, що хочете мати свій
власний Руский Іміграцій-
ний Дім.

Суму гроший, яку обі-
цяєте на сю ціль і свою
докладну адресу висилайте
на адресу редактора „Сво-
боди“:

Mr. A. Curkowskyj,
184 Hudson St.
New York.

I. Ардан.

**Друге Віче в Брукліні
Н. Й.**

Дня 28 марта б. р. зібра-
лось множество народу в
Брукліні, Нью Йорку і око-
лиці в гали ч. 76 N. 6 Str.
о год. 8-ій вечером. Віче
отворив председатель п. М.
Заверуха короткою промо-
вою, зважаючи всіх присут-
них до тактовного поведєня
зі вгляду на важність на-
рад, які виповнає програма
сего віча.

Опісля секретарі п. Павло
Муж і Гр. Тимчишин за-
няли свої місця, а п. Ема-
нуїл Теодорович, академік
з Нью Йорку, виголосив
всесторонньо оброблений ним
відчит про „Теперішнє без-
робітє, его причини і само-
оборона“. Присутні слухали
з великим заінтересованєм
і з напруженою увагою про-
сю так важну kwestію еко-
номічну, тим більше, що
популярне представленє
теперішнього економічного
положеня в Америці при-
студно і скоро розяснило
деякі неясні понятя і сум-
ніви що до теперішнього
безробітє і взагалі що до
справи робітничої і еконо-
мічного ладу в Сп. Держ.
Північної Америки.

Ухвалено слідуючі резо-
люції:

1. В ціля самооборони
повинні Русини ставати
громадно ситизенами, щоб
через се і руский нарід мав
вплив на хід справ еконо-
мічних і робітничих, і до-
магав ся рішучо реоргані-
зації системи банкової і
закону що до контролі над
продукцією і збутом.

2. Щоб Русини брались
до науки англійської мови;
знанє сєї мови забезпечить
певно загал робітничий пе-
ред ріжням визиском.

3. Щоб рускі робітники
постарались як найскорше
о своє робітничє бюро; щоб
групувались в клуби ро-
бітничі, котрі би мали за-
гальний нагляд над спра-
вами робітничими.

Опісля п. М. Заверуха,
діяльний председатель бра-
цтва Пресв. Тройци, на за-
питанє о. Підгорецького, за-
явив, що вже випускали
в Брукліні льокаль на чи-
тальню, до котрої тимчасо-
во будуть сходити ся що
неділі о год. 2-гій по по-
лудни. П. Заверуха при-
дав вже до тепер до Руского
Дому Еміграційного 12 чле-
нів з річною вкладкою 1
долара.

Потім обговорювано знов
справу церковну і на запи-
танє п. Петра Туза, що ста-
не са з 24 церквами, запи-
саними на латинських епи-
скопів, о. Підгорецький ви-
яснив річево се положєнє,
тай ухвалено нисше подану
резолуцію.

„В виду того, що царє-
славні батюшки самі зі сво-
ім наставником Платоном
як також при помочи плат-
них агентів і шпїонів ро-
сійських висьмивають і без-
честять наш нарід руский
і его греко-католицьку цер-
ков, то віче еще раз виска-
вує свое обурєнє і ухвалєнє
вислати вибрану депутацію
до згаданих царських поси-

паків ва случай, если не
затишать своєї діявольської
роб. ти в заявленєм, що ки-
нену ім рукавицю підой-
муть і на місци зажадають
безпроводочної сатисфак-
ції“.

Замітним було се, що
многі явили ся на віче, і
ставили ріжні запитаня
відносячі ся до віри, з ко-
трих може вносити, що они
були побаламучені ріжними
недоуками пареславними і
їх брехнями. На всі ті за-
питаня дав ім річеві відпо-
віди о. Підгорецький, що
вповні вдоволило інтересо-
ваних. Віче запротестувало
проти діленя народу на
ріжні відламки, як Лемко,
Бойко, Гуцул і т. д., нена-
чеби всі Лемки були склон-
ні до поканєня своєї народ-
ности і віри, противно,
узнано, що більша часть
Лемків, не давши ся ніколи
збаламучити таким фарисе-
ям, дволичним провідникам
як о. Теоф. Обушкевич, або
плаченим царськими рубля-
ми, агентам політичним
в расі (батюшкам) і без-
раси (а ла Гладик), все
стоять твердо і непохитно
при своїй рускій греко-кат.
церкві і народности.

На внесєнє п. Мельника
зложено добровільні датки
в сумі 7 дол. 19 цнт. для
вдови і сиріт по бд. п.
Марку Каганця, мученикови
за народну справу.

Належать ся повне узнанє
урядови брацтва Пресв.
Тройци, котрий доложив
всїх старань, щоби оба віча
випали як найвеличавіше.
Русини бруклінські пови-
ні громадно вписувати ся
до одинокого щароруского
сего брацтва, а заразом з
вкладкою місячною 15 цнт.
до читальні (мущини і жен-
щини), і зголошувати ся в
сїй справі до

Михайла Заверуха
78 North 7 Street
Brooklyn, N. Y.
Участник.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК
в Шенандорі, Па.
Капітал \$100,000.00
Надвистка 150,000.00
Меровідлені виски 22,437.34
Депозити около 1,000,000.00
Банк сей має найбільшу надвистку
ві всіх банків в Шенандорі.
Уряд Злучених Держав переходує
в нім свої гроші.
Банк отворений від 9 рано до 3-ої
пополудни.
Приймає вклади від долара по-
чавши.
Хто хоче, щоби его гроші приносили
процент, нехай їх вложити до
Першого Народного Банку
в Шенандоа, Па.

Frank Posluszny

Готельний
Найліпші тутепні і
імпортвані напїтки.
Пиво довозить до до-
му, не треба носити на
плечах.

Телефон:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South
1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

В друкарні „Свободи“
можна дістати „Поманнє
померших душ“ — ціна
10 цнт. примірнє.

Справозданє касове

Рус. Нар. Союзу за місяць Лютий 1908 р.

Число Віддачу	Назва Братства	Розмет
1	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Андрея	301 56
2	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Димитрія	56 39
3	Olyphant, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	242 97
4	Jersey City, N. J., Бр. сьв. О. Ніколая	102 44
5	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. П. і П.	75 25
6	Brownsville, Pa., Бр. сьв. П. і П.	110 25
7	McAdoo, Pa., Бр. Пр. Богородиці	155 28
8	Elmira, N. Y., Бр. сьв. Михайла	56 44
9	St. Clair, Pa., Бр. Пр. Богородиці	69 25
10	Ansonia, Conn., Бр. П. і П.	92 35
11	Waterbury, Conn., Бр. сьв. Ів. Хрест.	33 00
12	Yonkers, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хрест.	63 64
13	Troy, N. Y., Бр. сьв. О. Ніколая	31 00
14	St. Louis, Mo., Бр. сьв. Ів. Михайла	96 92
15	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хрест.	41 00
16	Lansford, Pa., Бр. Преч. Богородиці	208 39
17	West Pawlet, Vt., Бр. Преч. Богор.	18 00
18	Seymour, Conn., Бр. сьв. Ів. Хрест.	28 50
19	Priceburg, Pa., Бр. сьв. Василя	83 26
20	Jessup, Pa., Бр. сьв. П. і П.	69 99
21	Mayfield, Pa., Бр. сьв. Кирила і Мет.	18 15
22	Manow, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	12 00
23	Homestead, Pa., Бр. сьв. Михайла	45 00
24	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Йосифа	20 05
25	Trauger, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	58 96
26	Belle Vernon, Pa., Бр. Преч. Богор.	47 60
27	Glen Lyon, Pa., Бр. сьв. П. і П.	61 24
28	Mahanoy Plane, Pa., Бр. сьв. Іллі	125 37
29	Rhone, Pa., Бр. сьв. Спаса	34 32
30	Breslau, Pa., Бр. сьв. Андрея	98 48
31	Eleanor, Pa., Бр. сьв. Арх. Михайла	41 00
32	Trauger, Pa., Бр. сьв. П. і П.	63 25
33	Northampton, Pa., Бр. Преч. Богород.	—
34	Old Forge, Pa., М. Р. Н. С.	15 00
35	Whitney, Pa., Бр. Трех Святит.	42 25
36	Scottdale, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	49 10
37	Chisholm, Minn., Бр. сьв. О. Ніколая	62 86
38	Auburn, N. Y., Бр. сьв. О. Ніколая	80 71
39	Syracuse, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	63 88
40	Scranton, Pa., Бр. сьв. Іллі	144 60
41	Manor, Pa., Бр. сьв. Михайла	41 28
42	Passaic, N. J., Бр. сьв. О. Ніколая	82 98
43	Simpson, Pa., Бр. сьв. Василя	39 00
44	Mt. Carmel, Pa., Сестр. Пр. Богор.	8 57
45	Philadelphia, Pa., Тов. „Любов”	40 37
46	Plymouth, Pa., Бр. сьв. П. і П.	177 12
47	Ambridge, Pa., Бр. сьв. П. і П.	58 75
48	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	—
49	Powhatan, W. Va., Бр. Пр. Богор.	14 00
50	Desloge, Mo., Бр. сьв. Ів. Хрест.	16 57
51	Yatesboro, Pa., Бр. сьв. Михайла	35 57
52	Holyoke, Mass., Бр. сьв. Ів. Хрест.	57 37
53	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	259 31
54	Terryville, Conn., Бр. сьв. Михайла	13 28
55	Carnegie, Pa., Бр. сьв. П. і П.	105 17
56	Allegheny, Pa., Бр. Пр. Богор.	53 32
57	Cohoes, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	20 00
58	Ramey, Pa., Бр. сьв. Володимира	129 34
59	Leinsinger, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	33 10
60	Baltimore, Md., Бр. сьв. Анни	8 20
61	Dunlo, Pa., Бр. сьв. П. і П.	76 60
62	Monessen, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	73 22
63	Ford City, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	81 00
64	Gradatim, Pa., Бр. сьв. П. і П.	6 00
65	Elizabeth, N. J., Бр. сьв. Волод.	56 51
66	New York, N. Y., Бр. сьв. Андрея	38 97
67	Butler, Pa., Бр. сьв. Арх. Михайла	176 11
68	Ansonia, Conn., Бр. сьв. Григорія Бог.	18 57
69	New York, N. Y., Тов. „Зоря”	28 48
70	Jersey City, N. J., Клуб Поступовий	69 29
71	Franklin Furnace, N. J., Бр. сьв. Ів. Хрест.	24 14
72	Alden Sta., Pa., Бр. сьв. Володим.	59 20
73	Providence, R. I., Бр. Князя Данила	9 64
74	Granville, N. Y., Бр. сьв. Юрія	20 00
75	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Володимира	30 00
76	Newark, N. J., Бр. сьв. Ів. Хрест.	26 80
77	Yorkville, O., Бр. сьв. Стефана	25 57
78	Minersville, Pa., Бр. сьв. Ніколая	172 28
79	Meyersdale, Pa., Бр. сьв. Юрія	24 57
80	Pleasant Valley, Pa., Бр. сьв. Михайла	72 00
81	Baltimore, Md., Бр. сьв. П. і П.	27 97
82	New Alexandria, Pa., Бр. сьв. П. і П.	131 25
83	Carnegie, Pa., Сестр. сьв. Любви	14 27
84	Canonsburg, Pa., Бр. сьв. Михайла	54 00
85	Hazleton, Pa., Бр. сьв. Михайла	148 57
86	Olyphant, Pa., Бр. Пр. Богородиці	58 12
87	Lancaster, N. Y., Бр. сьв. Василя	19 02
88	Cross Fork, Pa., Бр. Пр. Богор.	11 60
89	Simpson, Pa., Бр. сьв. арх. Мих.	22 00
90	Centralia, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	22 75
91	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. Димитрія	67 47
92	Taylor, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	130 92
93	Newburgh, O., Бр. сьв. Йосифа	20 00
94	New Britain, Pa., Conn., Бр. сьв. Тройци	46 24
95	Beavers Meadows, Pa., Бр. сьв. Михайла	50 14
96	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	85 28
97	Marion Heights, Pa., Бр. сьв. Ніколая	24 40
98	Shenandoah, Pa., Бр. сьв. Волод.	32 05
99	Wilkes Barre, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	73 96
100	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ольги	19 85
101	Canonsburg, Pa., Бр. Пр. Богор.	5 70
102	Cleveland, O., Бр. сьв. П. і П.	111 99
103	Export, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	24 71
104	Perth Amboy, N. J., Бр. сьв. О. Ніколая	136 88
105	Wilmington, Del., Бр. сьв. Михайла	13 78
106	Chicago, Ill., Товар. Русинів	43 18

Число Віддачу	Назва Братства	Розмет
107	Sayre, Pa., Бр. Пр. Богородиці	45 64
108	New York, N. Y., Бр. сьв. Володим.	52 73
109	Ellsworth, Pa., Бр. сьв. Михайла	25 00
110	Leetsdale, Pa., Бр. сьв. П. і П.	17 60
111	Allegheny, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	26 69
112	Newark, N. J., Тов. Любов	14 99
113	New Florence, Pa., Бр. сьв. Василя	32 56
114	Dunmore, Pa., Бр. сьв. П. і П.	62 00
115	New Philadelphia, Pa., Бр. сьв. Михайла	32 00
116	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Михайла	17 71
117	New York, N. Y., Тов. „Січ”	37 80
118	Pittsburg, Pa., Сестр. Пр. Богор.	8 85
119	Laftrobe, Pa., Бр. сьв. Михайла	31 00
120	Spangler, Pa., Бр. Преч. Богородиці	45 45
121	Trenton, N. J., Бр. сьв. Ів. Хрест.	183 90
122	Trenton, N. J., Бр. Пр. Богород.	37 36
123	Scranton, Pa., Бр. Пр. Богород.	134 54
124	Ormsrod, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	25 55
125	Laquin, Pa., Бр. Арх. Михайла	4 30
126	Beaver Dale, Pa., Бр. сьв. Михайла	38 00
127	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. О. Ніколая	15 25
128	Lorain, O., Бр. сьв. Андрея	22 50
129	Sykesville, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	51 00
130	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Флора і Лавр.	34 91
131	Buffalo, N. Y., Тов. „Заок. Україна”	13 25
132	McKeesport, Pa., Тов. „Зап. Січ”	35 32
133	Newark, N. J., Бр. сьв. О. Ніколая	13 10
134	Ernest, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	41 00
135	Smoke Run, Pa., Бр. сьв. Георгія	67 50
136	Carnegie, Pa., Тов. „Січ”	42 09
137	West Seneca, N. Y., Бр. сьв. Георгія	8 00
138	Philadelphia, Pa., Тов. Ів. Наумовича	20 13
139	Oil City, Pa., Бр. Пр. Богород.	25 00
140	Youngstown, O., Бр. сьв. Михайла	39 00
141	Little Falls, N. Y., Бр. сьв. Ніколая	19 14
142	Elisabethport, N. J., Бр. сьв. Мих.	13 50
143	Windber, Pa., Бр. сьв. Димитрія	46 30
144	New York, N. Y., Тов. Тисмениця	31 65
145	Altoona, Pa., Бр. Пр. Богород.	33 00
146	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. П. і П.	33 00
147	Allentown, Pa., Бр. сьв. Михайла	32 57
148	California, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	30 57
149	West Seneca, N. Y., Бр. Пр. Богород.	10 00
150	Irwona, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	14 00
151	Allentown, Pa., Бр. Пр. Діви	10 26
152	Homestead, Pa., Бр. Пр. Богор.	41 00
153	Berwick, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	31 99
154	Perth Amboy, N. J., Тов. „Січ”	26 32
155	Chattanooga, W. Va., Бр. сьв. П. і П.	7 50
156	Donoga, Pa., Бр. сьв. Димитрія	25 32
157	New Kensington, Pa., Бр. сьв. Володим.	24 51
158	Herkimer, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	32 11
159	Jamaica, N. Y., Бр. сьв. Юрія	18 32
160	Tower City, Pa., Бр. сьв. П. і П.	25 25
161	Scranton, Pa., Бр. сьв. Волод.	33 24
162	Edmonton, Alta., Can., Тов. „Зоря”	19 00
163	North Hadley, Mass., Бр. сьв. Ів. Хрест.	13 99
164	Barnesboro, Pa., Бр. сьв. П. і П.	43 00
165	Cumbola, Pa., Бр. сьв. П. і П.	27 14
166	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	27 03
167	Chauncey, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	20 98
168	Pittsburg, Pa., Тов. „Січ”	7 99
169	Saltsburg, Pa., Бр. П. і П.	26 65
170	Cleveland, O., Сестр. сьв. Ольги	19 20
171	Oxford Furnace, N. J., Бр. сьв. О. Ніколая	24 00
172	Detroit, Mich., Бр. сьв. О. Ніколая	45 70
173	New Burgh, N. Y., Бр. сьв. О. Ніколая	12 00
174	Vegreville, Alta., Can., Клуб Дра Ів. Франка	9 00
175	Manchester, N. H., Бр. Пр. Богор.	11 00

Прихід за Лютий б. р. е ..... 8'846'50
 З того розмет за Лютий: 8'361'23
 За діти 183'20
 За ветуц. грам., відзн. і т. д. 49'45
 До розмету за Січень 252'62
 Разом 8'846'50

Посм. по	Анні Смоляк	від.	149	400 00
„	„ Марії Вирош	„	46	400 00
„	„ Марії Лесняк	„	48	400 00
„	„ Парасці Парух	„	33	400 00
„	„ Пелагії Тицькій	„	45	400 00
„	„ Марії Мицьо	„	33	400 00
„	„ Анні Дупняк	„	1	400 00
„	„ Насті Смії	„	68	400 00
„	„ Марії Муранка	„	121	400 00
„	„ Марії Кузяк	„	21	400 00
„	„ Йосифі Капцьо	„	104	18 00
Зап. для	Николи Карпінського	„	174	200 00
„	„ Антона Орловського	„	135	200 00
„	„ Михайла Тотин	„	161	200 00
„	„ Василя Рябей	„	16	100 00
„	„ Андрея Струсь	„	15	100 00
Сир. часть по	Василію Шемела	„	78	250 00
„	„ Анні Нестер	„	21	500 00
„	„ Елисаветі Сидор	„	101	86 84
„	„ Семані Лисманіч	„	12	300 00
„	„ Михайлі Лопух	„	90	244 75
За орган	Р. Н. Союзу			893 30
Платня головн. Урядників				165 00
Адміністрація Р. Н. С.				101 52
Разом розхід за Фебруар б. р. е				7'359'41

Зіставлене:

Прихід за Фебруар б. р. е	8.846 50
Готівка з кінцем Січня б. р. була	43.149 33
Весь прихід е	51.995 83
Розхід за Фебруар е	7.359 41
Готівка з кінцем Фебруара е	44.636 42
З того Сирітський Фонд вносить	21.846 92
Фонд резервовий	13.418 49
Фонд народний	1.520 94
Фонд бідних	1 520 94
Фонд розпорядимий	6 329 13
Разом	44.636 42

К. Курчів, гол. предсід.

А. Шаршун, гол. касієр.

С. Ядловский, гол. секр.

Відкрите читальні в Джерзі Сіті.

Дня 22 марца м. м. від буди ся збори заходом о. А. Улицкого, пароха в Джерзі Сіті в цілі засну вня читальні. На клич пр. о. вібралося в гали церков вий не мало народа як жен щин так і мужчин та й не бракувало молодіжи. До вібраних промовив згаданий о. парох коротку але щирю бесіду, в котрій предкасував всі добрі діла, які мо жуть виплинути з такого жерела як читальня. По скінченій бесіді хор Джерзі ситський під проводом міс пегового учителя д. Гели, відсвирав кілька патріотич них пісень. По вібраних бачити можна було, що кождий був тим дуже оду шевлений. Назву читальні всі одноголосно прийняли читальня „Просвіти“, по тім наступив впис в членв. Членів всіх вписалося 88. а грошей зібрано 14 дол. 85 цнт. Дальше вибрано уряд. До уряду ввійшли саідукові:

д. М. Сидор предс.
 Марія Бабак заст. пр.
 А. Гела секр.
 Анна Лабовска зст. секр.
 А. Онисик касієр.
 Анна Ксенич заст. кас.
 Т. Яворський бібліотекар.
 Настя Юшак заст. бібл.
 По скінченю заспівали всі вібрані пісню „Не пора і т. д.“ та на тім збори закінчилися. На сім місці належить признати Джерзі ситським парохіанам честь за поступ, який до тепер зробили, бо мимо прикрих хвиль які переживали, не дали зломити свого силь ного духа, не далися за продати в неволю наших неситих ворогів, та не хо тять бути ніколи їх найми тами та їх підніжками.
 Тепер отже братя сьміло до діла! Лучім ся в одну непобориму силу і нехай ціль наша буде та, до якої маємо змагати всіма силами нашої душі!
 Нехай ні один сумнів що до успіху нашої праці не затемнить тої світлої надії на будучність милої для нас неньки України, а та ким робом ми збудимо тих, котрі зморені сном, — до житя, та закличем всіх блудних синів у свою рідну сімю!

Н 59 Т. Я.

— Для вдовиці і сиріт по с. п. М. Каганци зложили на хрести нах у Івана Страхоцкого в Мо нессен, Па.: по 1 дол.: Е. М. Фаль, М. І. Кунка, Ю. Цеплий і Дм. Паславский; 75 цнт.: І. Кру пняк; по 50 цнт. Дм. Кунка і

Ті що роблять на дворі

виставлені на зимно і вогнисть, уникнуть руматизму і невролі гії, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру

коли почують перші симптоми. Сей лін роблений згідно з о стрим німецьким законом і має 35 літню незахищену славу.

На продаж у нотрога небудь аптикара, по 25 і по 60 центів або у властителів.

Г. AD. RICHTER & CO.
 215 Pearl St., New York.

П. Іж; 30 цнт., Гр. Паславский; по 25 цнт.: І. Кудлик, К. Нагай, С. Барна, А. Михалько, А. Іж, Й. Страхоцкий, Й. Блажовский, Т. Пішко і Ф. Тайрлей; 20 цнт.: Д. Романько; 15 цнт.: Н. Даль ко; по 10 цнт.: І. Ситар, М. Кро покінко і М. Страхоцкий. Ра зом іє доларів. Складкою займа ли ся Е. М. Фаль і М. І. Кунка.
 — На хрестинах у Андрея Жука в Джерзі Сіті дня 22-го марта жертвували: по 50 цнт.: А. Дипель, А. Жук, Д. Дипель, М. Кохман, М. Подимчак і Кат. Куціль; 40 цнт.: Анна Онисик; 35 цнт.: Гр. Веньбір; 30 цнт.: Ф. Павліна; по 25 цнт.: П. Ови спк, Ів. Гнат, О. Каранька, Ст. Трухан, А. Яцула, Ів. Табунька, Ст. Матейка, Анна Костевка, Марія Галік, Ф. Яцула і П. Я химець; по 20 цнт.: Ст. Піж і А. Фідович; по 10 цнт.: Ст. Кіць, А. Федань і А. Дефір. Разом 7.50 д.

— Сільський суд в Росії. „У фімський край” описує таку подію з сільського життя в Росії. Діло ве деть ся в громадськм суді. На за сідане приходить замість обжа лованого адвокат.

— А ви тут пощо? — питають його судії.

— Заступаю селянина Василя Антонова.

— А так... — кажуть судії і зтертають ся до писаря:

— Іване Івановичу, таки слід би для приміру всипати Васці різок за сваволю!

— Випарити слід би і буде е по справедливості — відповів писар, а тоді один судія звернув ся до другого:

— Так всипати? А кілька, ду масте, різок, так здесять?

— Е, мало, можна-б двацять, а зрештою тут не Ваську бити муть.

— Нехай буде, отже пишуть: засуджено на 20 різок!

— Позвольте, панове — відо звав ся вже адвокат — таже я ще нічого не сказав. Тепер черга на мою бесіду.

Але судії не дали йому гово рити.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:

О. Стефан Макар, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906-1908.

Председатель:

Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.Місто-председатель:
Іван Парильяк, Terryville, Conn.

Касієр:

Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,

Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Геодезій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Т. Талпац, Shamokin, Pa.

Лев Моніа, Lansford, Pa.

Михайло Бала, Holyoke, Mass.

Матій Семенюк, Sayre, Pa.

Ф. Полівка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:

Л. Левіцький, Shenando h, Pa.

Оскар Стеткевич, Shamokin, Pa.

О. Калазюка,
91 S. Washington Ave. Scranton, Pa.Головний організатор:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одинока русо-
народна організація в
Америці.Принймає членів від 1
року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена вкляси „А“
(після смертне) \$1000.00,В разі смерті члена вкляси „Б“
половину посмертного \$500.00Посмертне за жінку або мужа
члена вкляси „А“ 400.00 дол.Посмертне за жінку або мужа
члена вкляси „Б“ 200.00 дол.Посмертне за діти від 15.00
до \$300.00.В разі утрати: а) обох очей
міг або рук \$1000.00,б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.См. отець родини в шпитали
божевільних, Союз платить що
року родині \$150.00.Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Ванне

для П. П. Секретарів
Р. Н. СоюзуПовідомляю раз на все,
що всі гроші належачі до
наш Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money-order-ах
або чеках виписує ся ім'я
Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Далше так записаний
money-order або чек не по-
силає ся до Голов. Касієра,
ає враз з вказаними до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвен-
ції „Союза“, кожне братство
приналежне до „Союза“, по-
винно лати отсі книжки:1) Книжку членів (імен-
слова).2) Книжку місячних скла-
док.3) Книжку Касову і прото-
колову.На сі книжки повинно кожне
братство заслати 5 доларів до
наш „Союза“

Посмертні вісти.

ДРАГАН МАРІЯ, жена Іоси-
фа, члена Р. Н. Союзу, від 56,
Allegheny, Pa., померла 18. мар-
ця 6. р.ДУТКАНИЧ МИХАЙЛ, син
Якова, член Р. Н. Союзу від 10,
Ansonia, Conn., помер 9. марця
6. р.ВАСІВ МИХАЙЛ, член Р. Н.
Союзу від 58, Ramey, Pa., по-
мер 21. марця 6. р. Небіщик по-
ходив з Галичини села Гульске
пов. Ліско.БУКОВИЧ ВАСИЛЬ ІВА-
НИВ, член Р. Н. Союзу від 6,
Brownsville, Pa. помер 3. марця
6. р. Небіщик походив з Угор-
щини села Велятин стол. Мара-
морощ.КУДЛИК АНТІН, член Р. Н.
Союзу від 39, Syracuse, N. Y.,
помер 12. марця 6. р. Небіщик
походив з Галичини села Чашин
пов. Ліско.

Вічна пам'ять!

Ч. 431 КВІТ \$830.00
на вісім сот трицять доларів
(4054 корон), котрі п. Анна Кри-
сфалуши Бенча отримала яко
посмертну заповому по своїм си-
ні Іоані з Гол. Каси Р. Н. Союзу
в Америці.В Кричеві (Kriczfalva)
15. Марта 1908.Кричфалуши Анна
рожд. Бенча.Сьвідки:
Іосиф Галушка, духов.

Ол. Худан, пів-уч.

Ч. 494 КВІТ \$500.00
на п'ятсот доларів, котрі п. Іван
Гнатик, опікун, отримав яко сир-
отинську частку по Вікторі Гна-
тик з Гол. Каси Р. Н. Союзу
в Америці.

Ансонія, Конн. 1908.

Іван Гнатик.

Сьвідки:
Григ. Журав,

Теод. Ціркот.

Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в
Америці. Від 10.

Филип Бодонь, предс.,

Петро Ромцьо, екр.

Ч. 495 КВІТ \$15.00
на п'ятнацять доларів, котрі п.
Михайл Коваль отримав яко по-
смертну заповому по доньці Ан-
ні з Гол. Каси Р. Н. Союзу в
Америці.

Нортгемптон, Па. 1908.

Мих. Коваль.

Сьвідки:
Іос. Геренда,

Мих. Лукачовський.

Від місцевого Уряду Р. Н. Со-
юзу в Америці. Від 33.

Гавр. Онушак, предс.,

Тарас Кокоцький, секр.

Рух

відділах Р. Н. Союзу.

JERSEY CITY, N. J. „Руский
мол. Клюб пост. відд. 70. подає
до відомості усім, що в місяця-
цьвітні, і маю приймає нових
членів без вступного. Голосити
ся до уряду або на бр. мітингу
(в п'ятницю по 10-ім кожного мі-
сяця).Т. Лабовський, пр.
С. Ядловський, кас.,
Т. Гацала, секр.PERTH AMBOY, N. J. Бр. св.
О. Нікола, від 104. подає до
відомості, що відбуде ся мітинг
дня 12. Априля 1908 р. в гали п.
Ваверчака під ч. 112 Charles Str.в дуже важній справі, на котрий
мусить кожний член явити ся під
карою 25 цнт. а урядник 50 цнт.
На тім мітингу буде обрахунок
і справоздане контрольної комі-
сії.

С. Крицький, секр.

PERTH AMBOY, N. J. Тов.
Зап. Січ, від 155. подає до за-

гальної відомості, що

Кожний член має дня 11. цьві-
тня с. р. явитись на мітинг і за-
платити всі свої довги. Члени,
котрі не являть ся, будуть викло-
чені з Тов.

К. Целешак, секр.,

MONESSEN, PA. Бр. св. І. Хр.
від 62. повідомляє своїх членів,
що квартальний мітинг відбуде
ся дня 12. априля 1908 в церков-
ній гали точно пів до 2-ої год. по
пол. На той мітинг має явити ся
кожний член місцевий як і з
плейзів, та має вивізнати свої
довги, бо в протівним разі буде
вичеркнений. На тім мітингу бу-
де ся здавати справоздане касо-
ве. Кожний член має взяти шат-
ки братські. Кожний член має до-
дати точну свою адресу місцево-
му секретарю.

Василь Сивик, секр.

TRENTON, N. J., бр. св. Ів.
Хрест. відд. 121 подає до загаль-
ної відомості своїм членам, що-
би на слідуючий мітинг, котрий
відбуде ся в Неділю, 19-го цьвіт-
ня 1908-го, кожний член явив ся
і щоби кожний свій довг випла-
тив. Хто не заплатити через два
місяці, буде суспендований і в
такім разі тратити право до за-
помоги; котрий член не явить ся
на мітинг без важної причини,
заплатити 25 цнт., а урядник 50
цнт. кари; також відзиваюсь до
ас. Русини, котрі не належить до
жандної організації! Незабу-
вайте, що Р. Н. Союз приймає
членів в місяць цьвітні і в маю
від 16 до 35 літ без вступного, а
від 35 до 40 літ за половину
вступного. Тому, користайте з
нагоди, приступайте до нашого
Братства і до Р. Н. Союзу. Мі-
тинги відбувають ся кожду тре-
ту неділю в місяці в Парафіаль-
ній школі. Адреса: John Paslaw-
ski, 341 Second Str., Trenton, N.J.

Іван Паславський, секр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошуковани знакомих, оголо-
шення балів, представлений, сход-
дин і т. п. друкуєм в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Греші треба приси-
лати наперед.

ДЕ СУТЬ

мій вуйко С. Катеринич і тета
Евфр. Катеринич. Хотіло б них
знав або они самі зволять доне-
сти на адресу:

W. Hnatiuk,

Box 1275, Calgary, Alta., Canada.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Принагідно та дешево можна
купити всякі церковні річі: ве-
ликі ікони на полотні, хоругви
шовкові і прості, убрання напре-
стольні, підсвічники, площени-
ці, покривала вишивані на сто-
лики і на аналогіон, стихарики,
ризні і проч.

Пишіть на адресу:

R. N. K.

Box 421, Ambridge, Pa.

ШУКАЄ ПОСАДИ.

Іспитований джак з добрим, те-
норним голосом. Може провади-
ти хор і учить дітей. Адр.:
John Kreczkowsky,
519 Hamilton St., Philadelphia, Pa.

ПОШУКУЄ УЧИТЕЛЯ

церков в Dunlo, Pa., котрий у-
мів би по руски і англійски.
Кожний бажаючий близьких ін-
формацій нехай зголосить ся
письменно під адресою:

Rev. R. Volynec, Box 543,

South Fork, Pa.

о. Рман Волинець, предс. пар.

НА ПРОДАЖ

Гросерня і бучерня в відповід-
нім місці і добре процентує ся,
але треба англійського языка, бо
суть англійські костюмери як та-
кож польські, литвини і німці.
Причина продажу — виїзд до
краю. Прошу зголосити ся пись-
мом до:

Mr. Jurkowski,

3128 Gaul Str., Philadelphia, Pa.

ПОТРЕБУЮ

старшої інтелігентної жінчини,
Русинки, до заряду дому. Інфор-
моватись на адресу:Rev. N. Dmytrow,
Northampton, Pa.

НА ПРОДАЖ!

Кілька тисяч акрів найлучшої
землі в Норд Дакоті.

Сплата на 5 літ.

За інформаціями звертатись до

V. H. Hryvnak,

Balfour, N. Dak

ДЛЯ АНСОНІ, ДЕРВІ І ОКО-
ЛИЦІ.Отсим повідомляю людей, що
належали до рускої гр. кат. цер-
кви св. А. А. Пестра і Пазла в
Ansonia, Conn., що наша церков
погоріла дня 16. марта і тому всі
неділні Богослуження будуть
відбувати ся в City Hall на Main
Str., а в будні дни буду сповіда-
ти на „плебанії“ (11 May Str.),
де є простора сая а в ній олта-
рих. Крім того в котрийсь з днів
в тижни запрошу більше свя-
щенників так що більша част
людей буде могла висповідати
ся.

о. Стефан Макар.

В місяць Марцю 1908
р. приступили слідуєчі
члени до Р. Н. Союзу.Братство св. Арх. Михайла в
Elizabethport, N. J. Відділ 142
Р. Н. Союзу.в. 142. Ковальчик Никола
Юриста Іван

Павук Михайло

Батор Антін

Гіур Андрей

Мирков Кость

Андрейчук Іван

Голімар Титус

Мамчак Еміль

Жимка Теодор

Радзінняк Яков

Чурчак Василь

Барць Мартин

Радзінняк Юрій

„ Іван

Мамчак Павло

Ліскович Никола

Телічка Михайло

Наконечний Стефан

Байтала Семен

Семаницький Матій

Геряк Теодор

Дзіндзьо Василь

Чурчак Іван

Гарбовський Михайл

Братство св. Володимира в
Scranton, Pa. Відділ 162 Р. Н.
Союзу.

в. 162. Ткач Іван

Льчишин Федор

Лісик Олекса

Борсук Михайло

Федішин Ілько

Каміньський Михайло

Лакота Іван

Короташ Іосиф

Демкович Никола

Скула Іван

Сачик Михайло

Лотоцький Андрей

Ковтунович Михайло

Прийма Григорій

Свачий Іосиф

Чорний Андрей

Братство Преч. Діви Марії в
Manchester, N. Y. Відділ 178
Р. Н. Союзу.в. 178. Гуцуляк Іоанна,
Дубіш Анна

Пільх Марія

Смарж Марія

Хруняк Петро

Пішула Іван

Мотовиляк Захарій

Жилияк Теодор

Ваньо Николаї

Гуцуляк Іван

Ров. Винарський Волод.

Марчан Іосиф

Король Матвій

Смарж Іван

Левчак Іван

Пільх Василь

Сидор Михайло

1. Блашак Іосиф

2. Травніський Іван

4. Лига Михайло

7. Лутик Микита

Новий Петро

8. Херцашин Теодор (дит.)

9. Девілії Іосиф

в. 16. Басала Федор

Гойдич Іван

в. 19. Мша Никола

в. 20. Нагірний Михайло (дит.)

в. 27. Фуджак Настя (дит.)

Пайза

Паш Михайло

в. 28. Ясінь Федор

в. 33. Гонтарик Василь

в. 42. Кобелька Василь

Опуда Марія

в. 43. Сошко Марія (дит.)

Петриляк Василь

Сурман Іван

в. 45. Гумен Франц

в. 46. Дзюшко Михайло

Корб Іосиф

в. 47. Середницький Павло, дит.

в. 52. Прапоць Генрик

Смолень Войтїх

Похила Іван

Січинський Антін

в. 53. Салий Іван

в. 61. Колчун Іван (мол.)

в. 63. Мясник Магда

в. 69. Палеский Іван

Ватуляк Михайло

в. 70. Потапний Семен

Хамуляк Яков

Сидор Михайло (мол.)

Фона Андрей

Павлик Гаврило

Фанок Григорій

Букса Андрей

Петляк Михайло

в. 71. Шелестяк Едуш

в. 72. Гавриляк Андрей (дит.)

в. 94. Дучанч Василь

в. 76. Когут Стефан

в. 78. Цивіньський Віктор

Семанчик Федор

Макара Іван

Кшонц Антін

в. 81. Бузагазий Андр. (дит.)

в. 82. Дзубан Іосиф

в. 85. Симута Семен

Гоцей Петро

в. 86. Кисельовський Никола

Сосницький Петро

Яхвек Михайло

в. 90. Фатула Григорій,

в. 91. Балог Валентин

г. 92. Грех Андрей

Виназ членів Р. Н. С.
за місяць Марець 1908 р.

Відплата	На підписку	На підписку	На підписку	На підписку	На підписку
Відплата	На підписку	На підписку	На підписку	На підписку	На підписку
1 281	10 45	90 19	1 2		
2 56	—	91 53	14		
3 215	6 30	92 97	47		
4 92	5 21	93 20	—		
5 74	— 9	94 35	14		
6 102	— 2	95 46	2		
7 141	4 33	96 62	26 11		
8 42	1 35	97 10	1 2		
9 61	— 25	98 24	3 9		
10 81	4 34	99 57	17 4		
11 29	— 6	100 17	5		
12 67	3 10	101 —	10		
13 31	— 5	102 97	4		
14 74	20 18	103 22	1		
15 39	— 104	104 118	4 34		
16 203	2 15	105 11	4 2		
17 18	— 106	106 28	13 2		
18 24	— 14	107 39	3 10		
19 68	8 42	108 41	19 5		
20 64	2 12	109 24	— 2		
21 16	— 4	110 17	—		
22 7	— 111	111 16	14		
23 44	— 7	112 10	7 3		
24 19	1 2	113 27	—		
25 53	3 4	114 61	—		
26 42	— 2	115 32	—		
27 50	7 23	116 16	3 1		
28 111	16 12	117 16	1		
29 28	1 17	118 6	5		
30 86	9 17	119 27	—		
31 42	— 1	120 44	— 13		
32 61	— 7	121 155	— 95		
33 219	9 98	122 28	3		
34 15	— 123	115 16	5		
35 40	— 5	124 14	15		
36 42	— 15	125 —	—		
37 54	1 18	126 30	— 2		
38 76	3 8	127 14	— 1		
39 53	10 5	128 20	— 4		
40 137	5 13	129 46	— 12		
41 39	4 —	130 19	7 3		
42 63	7 44	131 10	— 1		
43 33	— 9	132 31	1 15		
44 8	— 1	133 10	4 1		
45 35	6 6	134 39	—		
46 168	1 51	135 69	—		
47 55	— 7	136 38	2 7		
48 109	11 6	137 8	—		
49 14	— 138	14 7	—		
50 16	— 139	24 —	—		
51 32	— 140	37 —	7		
52 50	8 —	141 17	2		
53 229	26 61	142 8	17		
54 11	4 1	143 42	—		
55 97	5 11	144 15	19 15		
56 48	1 7	145 24	—		
57 20	—	146 31	—		
58 118	7 36	147 27	1 9		
59 29	5 7	148 29	1		
60 1	10 6	149 10	—		
61 76	— 2	150 17	—		
62 69	1 14	151 —	17		
63 79	— 8	152 41	—		
64 6	—	153 22	4		
65 51	1 10	154 —	—		
66 34	6 3	155 12	18		
67 167	1 7	156 6	— 6		
68 17	1 8	157 24	1 3		
69 28	5 2	158 23	1		
70 38	40 11	159 21	11		
71 21	— 2	160 13	7		
72 52	— 28	161 21	—		
73 9	2 2	162 7	2		
74 19	—	163 19	—		
75 30	— 1	164 9	5		
76 19	13 1	165 —	—		
77 22	— 1	166 43	—		
78 171	110	167 26	2		
79 23	— 1	168 —	—		
80 69	— 169	25 2	—		
81 26	— 16	170 12	15		
82 122	— 14	171 14	7		
83 7	11 6	172 23	— 2		
84 54	—	173 13	6		
85 146	1 11	174 22	—		
86 57	—	175 15	1		
87 17	— 8	176 15	1		
88 8	5 3	177 9	—		
89 17	—	178 3	9		

Разом 8,052 747 341

Всіх членів в „Союзі“
було при кінці Март. 1908
року 10.120.

Т. Лавовский,
гол. рекорд. секретар.

КАЛЕНДАРІ

на рік 1908,
видані Р. Н. Союзом

Ціна книгарська для членів
вносить 35 коп.

R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Де кому на ум.

Два тижні сему написав я про „учителя та ученика“ обіцяючи знов написати дещо більше про запроханих „русинів“ і російських агентів. — Дивно мені, що, галицькі Русини не можуть пізнати на сих фарбованих листах. Я цікавий, як цілий народ, а властиво кожний, хто прочитав 10 ч. Правди під заголовком „Читай брате“ прийняв сю статтю писану під адресом єпископа. „Истинно рускі люди ніколи там не переходять, (т. е. на латинську віру) тільки зміняють обмануті польськими єпископами і єзуїтами, котрі там, в Холмській Русі уже від давна свої сїти розпустили і заманюють до них рускій темний народ“. Дивно мені, що ся банда царських опришків ще щось подібного може писати. Як она може нині глянути людям в очі? „Зміняниками“ називає, хто перейшов на лат. обряд, але коли ся запродана поганя царська, сама зміняла, а властиво запродала свою віру за рублі, на православну і зробила себе „русскими“, вихвалюючи се чого не бачила, та ще має на стілько безліччя що називає других „зміняниками“ або пише: „обряду не дам на службу Риму, а буду тїм, чим мене Господь Бог сотворив“. Учителі та ученики, апостоли та згінники царства! А где ваша віра??? І ви в тій самій статті можете ще писати „Та рускій народ неслухай, а тримай в руках все своє майно, щось прибрав собі своєго працею, та не дай нікому щоби потім сьміха з тебе зробили??? Ховайте щадіть для нас, а ми вас за се випровадимо в Сибір, забравши вашу працю за налі труди! Забули люди, коли кілька літ тому назад подібні запроданці замали людей до Росії в сей захвалюваний Сибір. Забули, коли російські посіпаки обдерли кожного з послидного цента, та мов як розбішак козаки гнали їх в сей обіцяний Сибір, за котрий ви вже кажете собі головне платити. Забув сей бідний народ, коли потім утікали о жебрачій хлібі вертали домів проклинаючи „ваше добро“ на кождім кроці. Забули, коли як розказували (бо неодного ми переписували і накармили) як они в порядних газдів мусать бути наймитами вернувши з сего раю. Однак воли бути наймитами в своїм краю (в „Галичці“) чим панам в вашім Сибірі. Ви пишете про Вашого єпископа що „коли его батько сидів на василянським фольварку, говорив все по польськи“ забуваючи що ваші батьки були греко-кат. а ви нині продали свою віру, та стались москалями. Але не тільки що самі продали та змінили віру та народність, але еще тягнете весь

народ і кличете „тримайте що ваше“. Где ваша совість? Где ваші очі? Але я вже сказав: Хто утратив віру, сей все утратив. У вас \$ 10.00 за голову у Сибір, то все! — За рублі долари все у вас купити можна. Ви кажете, що „Свобода“ називає вас ріжними плагіатами іменами. Отжеж я вам скажу, що для такої скотини навіть нема доволі слів. Если я вас критикую за вашу віру та народність, можете сказати, я незнаю галицьких відношин. Однак я вас еще спитаю, по якому ви пишете? Я москаль, але вашого письма я немогу зрозуміти, хоч по російськи я здаєсь умію трошка більше чим ви. По українськи говорите 30 мільонів, але по вашому, по руссесескому? Хаба лишень ви самі!.. Зрештою по вашій усьй роботі видно ясно що ви „Кругомь дурак“.

Степан Банука.

„Читайте кождий уважно!“

Хтоби знав, где ся обертає, Грицько Дацюк, середного росту, волосе чорне, рідке на переді троха лисий; говорить по Руски, по Італійськи, Португальськи, і слабо по Англійськи. Походить зі села Голосковичів повіт Броди, Галич. Передше перебував до 10 літ в Бразилії і Прудентополіс, де зіставив жену з трома дітьми, а сам приїхав до Сполучених Держав, і перебував через яких 3 роки в Centralia Pa. Там робив в майнах, а на відході украв у одного знаного чоловіка \$800.00 і утік до Jersey City N. J., где перебував через якого півтора року, і мешкав на 68 Morris str. Там згадавши чоловік дня 4 Марця. 6. р. допустив ся другого подібного злочину, бо коли зайшов до свого вучного брата, М. П. котрого спровадив з Філадельфії в тій цілі, що зачув, що той має парусот доларів, і що з ним буде закладав якісь бізнес, в Jersey City або в New-Yorku на коли его вучний брат приїхав до Jersey City до него, так той в вечер его добре підтоїв, і полягали спати обидва разом, на одну постіль. Наколи прибувши з Філадельфії добре заснув, тоді згадавши Добродій свойов здібностей, до котрої має дар, легенько відрізав своему краванови кишеньку, в котрій знаходило ся \$ 570.00 і еще до того відчепив годинку, вартости \$45.00 і виніс ся спокійно з хати. Наколи его краван, М. П., побачив, що его краван вже нема, а і гроші в сумі \$ 570.00 і годинка золота пропала. Тож подаю всім М. П. читателям до відомости, що хтоби о тій чоловіці знав, где він ся обертає, звольте повідомити мене на нивше подану адресу; а за доручене мені доброї адреси, где він перебуває, дам нагороду \$25.00 а і вивше.

М. Р.

c/o Stephan Milanovycz,
126. Sussex street
Jersey City. N. J.

Розмова на „стріті“.

До Гринька проходжаючого ся по місті облажає ся незнакомий чоловік і каже: Як ся мате?
Гринько: Добре, як ви?
Незнакомий: Чи не знате, де ту бивають рускі православні люди?
Гр.: Знаю, а одкаль ви идете?
Незн.: От так хожу по сьвітї, тай ту ем пришов. Деси я маю ту якісих знайомах та припов ем їх отвідіти. Будте таки ласкаві а покажете ми кадель они ту мешкають.
Гр.: Добре, добре. А одкаль ви в краю?
Незн.: О, я барз в далека. А ви одкале?
Гр.: О, я не знам, бо я ся ту родив.
Незн.: Та ви не годні знати одкаль я, хоч бим вам і повів.
Гр.: Ану повіжете ми може буду знав.
Незн.: Я знате з під Росії. Но, знате о тім краю?
Гр.: Не знаю. повідте ми з якого повіту, може буду скоро знати.
Незн.: О, з повіту? Я походжу з повіту Грисівського. Но знате?
Гр.: Но, незнам. А давно в краю?
Незн.: О не так давно, буде юш спару років.
Гр.: Мате жену в краю?
Незн.: Мам жену і діти.
Гр.: А што не спішите ся до краю?
Незн.: Ну, не спішу, ані нагда не підю, бо не оплата. Але я би хотів видіти наших Руснаків, лем не знам, боюсь жеба не запов межі яких калакутів.
Гр.: А то што за люде?
Незн.: То ви не знате Та-ж суть Руснаки православні і калакуци.
Гр.: Так? А розлука межі ними велика?
Незнакий.: Правда што велика. Ану читайте газету нашу православну, а читайте „Свободу“, в котрій ліпше?
Гр.: Я по правді читаю „Свободу“.
Незн.: Га га га! То ви ся раз навчите з тої „Свободи“! Та тоту „Свободу“ то пастух видає.
Гр.: А ви яку газету читате?
Незн.: Я не читаю жадну, бо читати не знам, тільки чую бес люди, котра газета ліпша.
Гр.: Й чогож же ви пхате нос до калакутів, та нашої газети, коли еще навіть читати не знате а нисте од нас не ліпші?
Незн.: Як би не ліпші? Кед ми перешли на православну віру, носиме на грудях знах християнськи, мамо прекрасні бороди і ви кажете що ми од вас не ліпші?
Гр.: Чекайте я вам витолкую. Тото, што висте перешли на православне то так, як би я прешов з підручного коня на борозного. А на што ми переходити з підручного коня на борозного, коли підручний ліпше несе. А тото що носите ознаки на грудях, то есть добре, хоць з другой страни християнин не мусить носити ознак на грудях, а може носити в серцу. Добре носити і на грудях Руснакови тверезому а не таки паници, што заберать цілу стріть як иде до дому... А то же ми не маме бород як ви, то я вам скажу. Борода то не е нич чудного. Прецінь кова ні яка не пані, а бороду має, а по друге християнин не мусить старати ся о велику бороду, тільки кождий мусить старати ся, штоби не мав великі уха, як не еден має...
Незн.: Го-го-го! Лем ви тільки не гадайте. Кажда липка свій огін хвалить.
Гр.: А видате! Терас сте правду повіли. Та лишка е зьвіра і так оно мудрійше як ви, бо оно преці свій огін хвалить, а ви якісь чоловік, а встидате ся своей рідной матери.. свого краю, кажете штосте з під Росії, забулисте на вашу власну жену і діти...
Тепер незнакомий зачав собі поставати на Гринька остро, а Гринько каже:
Послухай ти чоловіче, а я тобі оновім історію. Я як бив мали хлопець та післяв мене няньо на поле боронити, а так ми наказував: „уважай же ми сину на коня і на борону, не жень скоро коньом, жебис не трафив на камінь и не витратив з борони зуби“. Також і я остерігаю тебе, щобиш уважав ви кручати своїм язиком, бо на конце міг биш стратити свої зуби... — Будте здраві.

Підслухав Г. Белначок.

THE DERBY SAVING'S BANK
DERBY, CONN.
Інкорпорований 1848.
Депозитів.....\$4,152,296.61
Надвиська.....\$457,379.00
Має 9153 депозитів.
Впожичає малі підручні банни своїм депозиторам.
Депозити вложені на або перед 10-им кождого місяця приносять процент як за повний місяць.
Позички уділені на Real Estate холдінгу а долинні. 37—10

UNION H 60 Ticket Agency
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.
Найліпше місце, де можна купити шифкарту до старого краю, як також перелати гроші до Галичини, Угорщини, Росії і других країв по тій ціні.
Дасмо також позички на моріч.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи“:

Америка ..... 15 ц.
Англія та пустельник і т. і. .... 15 ц.
Біблія велика ..... 2 дол.
Борба клас і чому робітники організують ся ..... 15 ц.
В Старім і Новім краю ..... 25 ц.
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7. .... 15 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці ..... 10 ц.
Дещо про зьвірага ..... 30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5. .... 15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6 ..... 15 ц.
Драгоманів ..... 25 ц.
Емігрант ..... 15 ц.
Жовнір ..... 10 ц.
Журавлі ..... 10 ц.
Жите Ісуса Христа ..... 1.50 дол.
Жите зарібки, організації і т. п. в С. ол. д. ржавах. .... 15 ц.
Земельне питан ..... 15 ц.
Зуб за зуб ..... 10 ц.
Казки про Жидів ..... 15 ц.
Історія Руси з образками ..... 10 ц.
Капітал і праця ..... 15 ц.
Книжка Рахункова ..... 50 ц.
Марія ..... 10 ц.
Многострадалий народ, огляд історії українського народу ..... 20 ц.
Навернений Грішник ..... 20 ц.
Народний рух австро-угорських Русинів ..... 15 ц.
Новий Завіт ..... 2 дол.
Образки і загадки ..... 10 ц.
Оповідання ..... 15 ц.
Оповід. про заздрих богів. 10 ц.
Про відступників від рос. православія ..... 10 ц.
Про нутро землі ..... 25 ц.
Підземні скарби ..... 25 ц.
Покуса ..... 10 ц.
Псалтир ..... 1 дол.
Релігійні віровання старинних народів ..... 20 ц.
Розмова Поляка з Русиною 10 ц.
Смерть ..... 10 ц.
Стародавні казки та оповідання ..... 15 ц.
Степові люде ..... 15 ц.
Страйк ..... 20 ц.
Стріляй на смерть, робітничі драма ..... 15 ц.
Унія в Америці ..... 20 ц.
Хто з чого жие ..... 15 ц.
Які то є люди на землі, з 20 образками ..... 50 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати ..... 15 ц.
Через кордон ..... 15 ц.
Якої нам треба науки ..... 5 ц.
Руско-англіський тлумач ..... 60 ц.
Польско-англіський тлумач 60 ц.
Коляди ..... 15 ц.

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні ..... 10 ц.
Книжочки Братські ..... 10 ц.
Метрики хрещення ..... 3 ц.
Метрики шлюбні ..... 3 ц.
Метрики смерті ..... 3 ц.
Помияник померших душ 10 ц.

Пашіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

\$3.50. Річка спосіб-ність! Ми закупили за годину цілий фабричний запас сих годинок за дуже низьку ціну. Сі годинки були продані по 15.00 дол., однак ми тепер продаємо їх по 3.50 дол. Мають на 20 літ тривалу поволучувалу коверту. Годинки суть мужські або дамські, глянцевані на 20 літ і висаджані цінними каменями. Показують час як найточніше і тому суть поручені усім людям, котрі працюють при звільненні. Таку годинку вислаємо на одержанні 3.50 дол. або пославмо через експрес на С. О. Д. 3.50 дол. і оплати експресу уповажує кождого до вищої власности годинки. Ослаштує єї можна ще перед заплатаю. ДАРУємо гарний поволучуваний годинник в брільюном до модної годинки. Пишіть докладний адрес: R. A. FRETHER & Co. 5 Dearborn Str. Chicago, Ill. (9—11)

ПОЗІР! ПОЗІР!

Звертаємо увагу усіх Ви. Родичів
що одним з управління до пересилки
грошей на свій Колективіст
ГАВРІІЛ ДЗЯДИН.

130 Main Str., Derby, Conn.

Який є нотаріус публічний і має ка-
пцію в стейті в сумі 10.000 доларів.

У всякій справі удавайте ви лист до
него. Він виробляє повноваження,
контракти купівлі і продажів і т. д. По-
лагоджує справи військові як увільне-
ня від асентрунку, контрактів, вправ
і т. п. Продає шифкарти на всі ліній
корабелів. Мінус і пересилає гроші
до всіх країн.

Тому, Родичів, проч. чужинців
удавайте ви лист до:

GABRIEL DZIADYK,

130 Main Str., Derby, Conn.

Одинокий руский адвокат і нотар

на цілу Америку

Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА

Консулярний комісар.

Полагоджує всі справи в Галичії.
Процеси спадкові і ґрунтові. Відбере
гроші від довжиків. Справи військові.
Споряджує контракти, повноваження і всі
інші документи. Перепроваджує інтабу-
ляції і всі виписи гіпотечні. 2—

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштової: JULIAN CZUPKA, LL. D.
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

Для хорих.

Всяких Ваших слабостях удавай-
тесь до свого, а не чужого. У мене
дистаєте ліки на всі Ваші слабості.
Зіле на білі груди ..... 25 цт.
Вода на очі ..... 50 "
Масть на рани ..... 25 "
Медичина на зуби ..... 10 "
Кроплі жолудкові ..... 25 "
Медичина на білі голови ..... 50 "
ма сверблене тіла ..... 25 "
Мед. і потів жіночих недуг ..... 50 "
Мед. на ревматизм ..... 400 "
Мед. на білі крижик ..... 50 "
Який лік не є виміняний, доставчує
ся на жадає.

Проби медичини даром. Не встидайте
ся тільки випити, що Вам бракує а
дистаєте і лікарство і пораду. Гроші
василати тільки долари в поштових
марках, а виписи на мій ордер або в
реджистрованім листі. Адресуйте:

TEODOR REYAK -15
P. O. Box 348 Desloge Mo.

Dr. E. J. LARKIN

Дентист.

40-08

Офіс отворений від 7-ої рані до 8-ої
пополу. В неділі від 10-ої год. рано
до 12 полу.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn

ВСІ РОБОТИ ГАРАНТУЮТЬСЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ.

708

Сли хочете а малої фотографії
зробити великий портрет, то пра-
віть мені малу фотографію, а я
Вам а не зроблю таку велику як
лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.

PITTSBURG, PA.

710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

THE FIRST

NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00. Надвиська

нерозділені зиски \$93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк

в Скулк Кавні.

Проводить загальний банківський
бізнес. Видає міжнародні моні
ордерс, драфти і пересилає гро-
ші до всіх частин світа Позитас
гроші на реальності. Депозити
сього банку подвоїлись протягом
остатніх 5 літ і виносять тепер
своєю \$500.000.00.

Гроші пересилає через фірму
Klauth Nachod & Kuhne, New
York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,

Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B

Dr. Teofil A. Starzynski

ЛІНАР.

Лічать всілякі хвороби, жіночі,
мужескі і діточі — совістно.
Вилічене, если можливо, гза-
рентує.

Години урядові:

від 8 до 10 рано,

від 12 до 3 пополудня,

від 7 до 9 вечер.

15, 15th Str. S. S.

PITTSBURG, PA.

HOWARD ALBERT.

Антинар.

Продає всілякі ліки по найни-
ших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хре-
сти, пам'ятники.

Rtг Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ НАРБОН, ПА.

ДОНТОР ШТАЙН.

Гриду: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обід.
7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напівки,
цигари і папіроси. Має таном
добре заряджену гресерню.
СПРОБУЙТЕ!
Mahanoy Plane, Pa.

GERMAN SAVINGS

& DEPOSIT BANK

Капітал і Надвиська \$700.000.00

Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, про-
дає шифкарти, виробляє контракти, по-
лагоджує справи військові, а від вложе-
них грошей платить 4 процент.

Банк сей затверджений говернером

стейту.

Розмовляється з ним по руски.

10 per 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

РУСИНИ! Сми хочете

дистами до-

бру і тану домовину і щоби

похорон виносиб Вас як най-

таньше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,

180 MAIN STREET,

DERBY, CONN.

Telephone Calls Office 52—2.

House 18—2.

А подякуєте і пізнаєте

чесного чоловіка.

Той золотий зигарок даром

красний, окладник з обох сторін, гарно виробле-
ні, в осередку дорогі камені, як також тримає
добре час. Зигаристри в сторі цінять его \$23.00
Гарантований на 20 літ.

Ми хочемо пару людей в кожнім місті ПОМО-
ЧИ НАМ АДВЕРТАЙЗУВАТИ наші доброго га-
тунку файки і цигаретовий тютюн, гатунок до
якого билите звиклі курити в Європі, і котрий Ви любите.

Ми пішлимо Вам за \$6.00 вартости нашого тютюну, всякого
рода, Австрійського, Боснійського, Російського, Турецкого і Гер-
цеговінського. Скоро отримайте наш тютюн дайте знати і спро-
бовати своїм приятелям, а они очо розкуплять все від Вас
і певно всі схотять щобище заодержували більше про них. Бо-
гато наших помічників в адвертайзовану, пишуть нам що роз-
продають за 6 дол. наш тютюн скоро го дістануть.

Дайте Вашим приятелям нашу адресу так, щоб знали где
купити в прихильності того тютюну. За тую услугу від Вас дамо
Вам наш гарний 23 дол. золотий годинник задармо.

Пам'ятайте що гроші будуть звернені будь котрому котрему
мерови если буде незадоволений.

Пришліть нам наперед 50 цт. поштовими
марками решту 5.50 дол. заплатите С. O. D. в Ва-
шій експресовій офісі при одержанні пакунку. Зигарок і тют-
юн буде в тім самім пакунку. Посилає з дозволенем
обгланути закін заплатите.

Если пришлете нам цілу суму т. е. 6 доларів з гори через
Money-Order або в реджистрованім листі, ми Вам пішлимо як
осібну премію зовсім даром, гарний золотий ланцюшок вартос-
ти 2.50 дол.

Особи, замовляючи з Канади мусять надіслати цілу нале-
житість з гори враз з замовленням. Ви не потребуєте побоюватися,
посилаючи нам наперед гроші, понеже ми есемо відповідальною
фірмою і робимо так як і говоримо т. е. кождому незадоволено-
му гроші звертаємо.

Ся оказія буде за короткий час, тож ордеруйте сейчас.

Адрес: European Tobacco Co.

DEP. 51. 33 LEONARD STR. NEW YORK

ТОВАРИСТВО ТОРГОВЕЛЬНО ПРОМИСЛОВЕ

„Сокільський Базар“

стодаришене зареєстроване з обмеж. порукою у Львові.

Вписове 2 кор. Удлі 25 кор. Стопа процентова від вкладок 5 пр.

ПРОДАЄ:

Вишивані сорочки від 2—5 доларів Вишивані обруси
10—20 дол. Ланцюжки з пацьорків по 1 і 2 дол.
Пояс з пацьорків від 2—5 дол. Гуцульські китари
від 5-10 дол. Гуцульські фартухи від 1-5 дол. Козаць-
кий мушкетер від 25-100 дол. Сокільський мушкетер від
12-20 дол. Козацькі шапки від 1-2 дол. Гуцульські
вироби з дерева вибраних пацьорками, як тарелі, пун-
ки, коробки — ціни різні. Портрети крейдкові з фо-
тографії по 3 долари. Переписні картки українські
окрашені вишивками, Святоточні і інші по 2 центи.
Картки з гербом України Лев і св. Михайла по 4 цт.
Такі самі портрети по 20 цт. Портрети Шевченка
Хмельницького і інші в рамках по 10 дол. Українські
монетарии до гафту ціла книжка 345 монетаріів
3 дол. Книжки до вишивання долар і пів.

Замовлені річі вивисаємо зараз, на порто належить прислати:
За послугу 5 Кг. платити ся 1 дол. Русини! жадайте від куп-
ців наших товарів. Любуюте гроші на ошадність в наших Тов.

Дирекція Тов. „Сокільський Базар“ у Львові ул.

Руска Ч. 20.

4-19

Fragrant Satisfying
Coffee

Смачну і пахучу каву

можна осягнути лише тогди, коли зробимо

ей відповідно. Если хочете пити найліпшу каву, уживайте

Славної Франкової Домішки.

Она додає каві лучшего запаху і смаку; неутралізує всі
шкідливі частини кави, так що не потреба обавляти ся алик
наслідків по уживанню ей. Есть також багато дешезного.

Богато людей незнає, що Правдивої
Франкової Домішки можна купити в Спо-
лучених Державах. Ей продають по всіх
перворядних гресернях. Уважайте лише,
щоби на кожній пачці був наш знак —
млинчик назовий імя ФРАНК.

HEINRICH FRANCK SOHNE & CO.

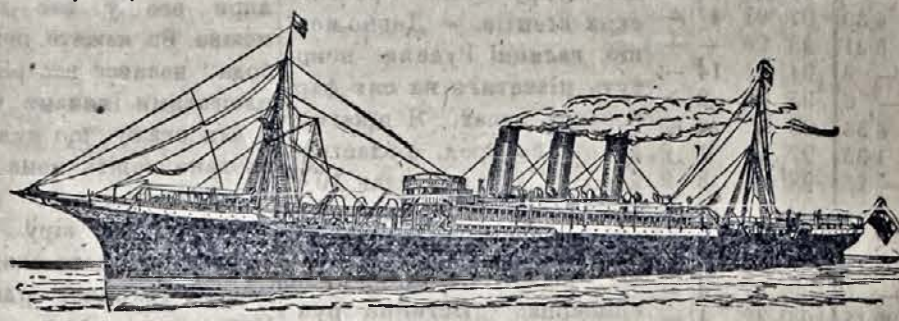
Американська філія — Flushing, N. Y.

БАНК

РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ

Зайнкорпорований в Стейті Нью Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуєчі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країн і держав світа по цінах можливо найтаньше і як найскорше.
- 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також в краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
- 3) Виробляє повноваження, контракти купівлі і продажів заосматрені підписом консула; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, коментує гроші і взагалі перепроваджує всякі інші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звисних старо-краєвих нотарів і адвокатів.
- 4) Полагоджує справи військові, як: увільнене від асентрунку, військовій кон-тролі, увільнене від вправ і т. п.
- 5) Вирабляє нашіпорти для емігрантів виїжджаючих до краю.
- 6) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, невиклачених пойді і в других правних американських справах.
- 7) Мінус гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Крім сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознайомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів при-значена на Руский Народний Еміграційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекція: Т. Дзидік предс., А. Савка місто-предс., Х. Курчів кас., С. Ядловський секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.

184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULTZ,

Холарізм і будівничий.

Всі роботи залагоджує сей час

і точно, як таном подає ціни на

всілякого рода роботи. 36

АДРЕС:

Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлі, шапки, відзнаки,

хоругви, уніформи.

Ціна і проба висилає

даром.

Можете писати до нас по руски,

словенськи або польськи.

R. H. MORGAN

13 N. MAIN ST.

SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS

NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.

Надвиська 120.000.00 дол.

Депозити визше пів мільона

доларів.

Се є НАЦІОНАЛЬНИЙ Банк чар-

терований Урядом Злучених

Держав і під безпосередню кон-

тролю тогож уряду.

Е се одинокий Банк в Шенан-

доа, Па. що має свій власний

будинок, в яким містять ся почта.

Вкладайте гроші до того Бан-

ку а дістанете від них процент.

Банк сей виплачує що року

тисячі доларів проценту своїм

костумерам, котрі мають в нім

свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank

на роші улиць Мейн і Лойд,

Shenandoah Pa.

Оден з найбільших
броварів
в Америці.

ПРИТІ ПИВО НА КРАСВИЙ ОПО-СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по- Голова від него
воштує сего пива, ніколи не болить,
то иншого вже не бо есть здорове і
буде пити. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПШТОЮ ХВА-
ЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА
СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.

NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ

РУСКИЙ АДВОКАТ

404 GRAND St. NEW YORK.